

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΣΕΓΚΡΙΩΝ

Η πρώτη καταγεγραμμένη επαφή με τους Σέγκριους έγινε το έτος 242 του 93ου Χαϊνιτικού Κύκλου. Ένα Περιπλανώμενο Σκάφος που έλειπε επί έξι γενιές από τον Ιάο (του Δ του Ταύρου) κατέβηκε στον πλανήτη, και ο κυβερνήτης κατέγραψε την παρακάτω μαρτυρία στο ημερολόγιο κατασρώματος.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΑΟΛΑΟ-ΟΛΑΟ

ΠΕΡΑΣΑΜΕ ΣΧΕΔΟΝ σαράντα ημέρες πάνω σε αυτόν τον κόσμο που ονομάζουν Σε-ρι ή Γιε-χα-ρι. Μας φέρθηκαν φιλόξενα, και φύγαμε με όσο περισσότερες πληροφορίες για τους κατοίκους μάς επέτρεπε ο περιεργος διαχωρισμός της κοινωνίας τους. Ζουν σε όμορφα μεγάλα κτίρια που ονομάζουν κάστρα, περιτριγυρισμένα από μεγάλα άλση. Έξω από τα τείχη των αλσών απλώνονται καλά οργωμένα χωράφια και άφθονοι οπωρώνες, που έχουν δημιουργηθεί με μόχθο από τη στεγνή και χέρσα πετρώδη έρημο, η οποία αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος αυτής της χώρας. Οι γυναίκες τους ζουν σε χωριά και κομποπόλεις γύρω από τα τείχη. Όλες οι καθημερινές δουλειές στα χωράφια και στα εργοστάσια γίνονται από τις γυναίκες, οι οποίες είναι υπεράριθμες. Είναι κοινές

δουλοπάροικοι, και τα χωριά τους ανήκουν στους άρχοντες του κάστρου. Ζουν μαζί με τα γελάδια και κάθε άλλου είδους κτήνη, στα οποία επιτρέπουν να μπαίνουν στα σπίτια τους. Οι γυναίκες αυτές τριγυρνούν ντυμένες με άχαρα ρούχα και πάντα σε μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες. Δεν τους επιτρέπεται ποτέ να περάσουν τα τείχη του άλσους, και αφήνουν τα τρόφιμα και όλα τα άλλα αναγκαία αγαθά με τα οποία προμηθεύουν τους άνδρες στην εξωτερική πύλη του κάστρου. Έδειξαν μεγάλο φόβο και δυσπιστία απέναντί μας. Μερικοί από τους άνδρες μου ακολούθησαν κάποιες κοπέλες στον δρόμο, και οι γυναίκες τους όρμησαν πίσω τους σαν αγέλη άγριων ζώων, αναγκάζοντάς τους να επιστρέψουν αμέσως στο κάστρο. Οι οικοδεσπότες μας μας συμβούλεψαν να μένουμε μακριά από τα χωριά – κι αυτό κάναμε.

Οι άνδρες τριγυρνούν ελεύθεροι μέσα στα μεγάλα πάρκα τους, παίζοντας διάφορα αθλήματα. Τη νύχτα πηγαίνουν σε ορισμένα σπίτια της κωμόπολης που αποτελούν ιδιοκτησία τους, όπου επιλέγουν κάποιες ανάμεσα στις γυναίκες και ικανοποιούν τα πάθη τους μαζί τους κατά βούληση. Οι γυναίκες τούς πληρώνουν, όπως μάθαμε, με τα χρήματά τους, που είναι χάλκινα, για μια νύχτα ηδονής, και τους πληρώνουν ακόμη περισσότερο αν αποκτήσουν παιδί μαζί τους. Έτσι, λοιπόν, περνούν τις νύχτες τους με σαρκικές ηδονές όσες φορές το επιθυμούν, και τις μέρες τους με μια πληθώρα αθλημάτων και παιχνιδιών, κυρίως ένα είδος πάλης στο οποίο πετούν ο ένας τον άλλον στον αέρα. Θαυμάσαμε το γεγονός ότι ποτέ κανείς δεν φαίνεται να τραυματίζεται, αλλά όλοι οι αθλητές ξανασηκώνονται και επιστρέφουν στον αγώνα με εκπληκτική επιδεξιότητα χεριών και ποδιών. Επίσης, ξιφομαχούν με στομωμένα σπαθιά και μονομαχούν με μακριά, ελαφριά ραβδιά. Ακόμη, παίζουν ένα αγώνισμα με μπάλες σε ένα μεγάλο γήπεδο, χρησιμοποιώντας τα χέρια για να πιάνουν ή να πετούν την μπάλα, και τα πόδια για να

κλωτσούν την μπάλα και να βάζουν τρικλοποδιά ή να κλωτσούν τους άνδρες της άλλης ομάδας, έτσι που πολλοί μωλωπίζονται και σακατεύονται μέσα στο πάθος του αγώνα. Το άθλημα είναι πολύ εντυπωσιακό, καθώς οι δυο ομάδες είναι ντυμένες με λαμπερές στολές που κάνουν αντίθεση μεταξύ τους, γεμάτες με χρυσαφικά και κεντήματα. Στο γήπεδο τους βλέπεις όλους σε μια μάζα, μέσα από την οποία οι μπάλες εκτοξεύονται και πιάνονται από δρομείς που ξεφεύγουν από τη μάζα και τρέχουν προς το ένα ή το άλλο τέρμα, ενώ οι υπόλοιποι τους καταδιώκουν. Υπάρχει ένα «πεδίο μάχης», όπως αποκαλούν τέτοιου είδους γήπεδα, μέσα στα τείχη του πάρκου, και κοντά στην κωμόπολη έτσι, ώστε οι γυναίκες να μπορούν να παρακολουθούν και να επευφημούν, πράγμα που κάνουν με μεγάλη ζέση, φωνάζοντας τα ονόματα των αγαπημένων τους παικτών και παροτρύνοντάς τους με βαρβαρικές ιαχές να νικήσουν.

Τα αγόρια φεύγουν από τη φροντίδα των γυναικών στα ένδεκα χρόνια τους και οδηγούνται στο κάστρο, όπου και εκπαιδεύονται όπως αρμόζει σε έναν άνδρα. Είδαμε ένα τέτοιο παιδί να οδηγείται στο κάστρο με μεγάλη τελετή και χαρά. Λέγεται πως οι γυναίκες δυσκολεύονται πολύ να αποκτήσουν αρσενικό παιδί, και πως τα περισσότερα από όσα γεννιούνται πεθαίνουν πριν ενηλικιωθούν, παρά τη μεγάλη φροντίδα των γυναικών. Έτσι υπάρχουν πολύ περισσότερες γυναίκες από άνδρες. Στο θέαμα αυτό, διακρίνουμε την κατάρτα του ΘΕΟΥ πάνω σε αυτή τη φυλή, όπως τη ρίχνει και πάνω σε όλους εκείνους που δεν ΤΟΝ αναγνωρίζουν, όλους τους αμετανόητους άπιστους που τ' αφτιά τους είναι βουλωμένα στην αληθινή διδασκαλία και τα μάτια τους τυφλά στο φως.

Οι άνδρες δεν γνωρίζουν πολλά από τέχνες, πέρα από ένα είδος χορού με μεγάλα άλματα, και η επιστήμη τους ελάχιστα διαφέρει από εκείνη των αγρίων. Ένας σπουδαίος άν-

δρας του κάστρου με τον οποίο μίλησα, ο οποίος ήταν ντυμένος με πορφυρά και χρυσοκέντητα ρούχα, και όλοι τον αποκαλούσαν Πρίγκιπα και Μέγα Γεννήτορα με πολύ σεβασμό, ήταν τόσο αδαής ώστε πίστευε πως τα αστέρια ήταν κόσμοι γεμάτοι ανθρώπους και ζώα, και μας ρωτούσε από ποιο αστέρι κατεβήκαμε. Διαθέτουν μόνο οχήματα που κινούνται με ατμό πάνω στην επιφάνεια της ξηράς και της θάλασσας, και δεν έχουν ιδέα περί πτήσεων, είτε στον αέρα είτε στο διάστημα. Δεν έχουν μάλιστα καμιά περιέργεια για όλα αυτά τα πράγματα, λέγοντας με περιφρόνηση:

«Αυτά είναι γυναικείες δουλειές».

Πράγματι, ανακάλυψα πως όποτε ρωτούσα αυτούς τους επιφανείς άνδρες για θέματα κοινής αντίληψης, όπως η λειτουργία των μηχανών, η ύφανση των ρούχων, η μετάδοση της ολοκληρότητας, συχνά με κοροΐδευαν που ασχολιόμουν με γυναικεία πράγματα, όπως τα ονόμαζαν, και με παρότρυναν να μιλήσω όπως ταιριάζει σε έναν άνδρα.

Αυτά που ξέρουν πολύ καλά είναι η εκτροφή των αγριων βοοειδών τους, που γίνεται μέσα στα πάρκα, όπως επίσης και το ράψιμο των ρούχων τους, τα οποία γίνονται με υφάσματα που οι γυναίκες υφαίνουν στα εργοστάσια. Οι άνδρες συναγωνίζονται μεταξύ τους στα κοσμήματα, καθώς και στη διακόσμηση και στη λαμπρότητα των στολών τους, σε βαθμό που κανείς θα τους θεωρούσε θηλυπρεπείς, αν δεν διέθεταν τόσο ανδρισμό, δεν ήταν δυνατοί και έτοιμοι για κάθε παιχνίδι ή άθλημα, και δεν ήταν γεμάτοι περηφάνια και μια πολύ ευαίσθητη και φλογερή αίσθηση τιμής.

Το ημερολόγιο καταστώματος που περιλάμβανε τις παραπάνω εγγραφές του Κυβερνήτη Αολάο-ο-λάο επιστράφηκε (μετά από ένα ταξίδι δώδεκα γε-

νεών) στα Ιερά Αρχεία του Σύμπαντος στο Ιάο, όπου και χάθηκε κατά την περίοδο που αποκλήθηκε Ταραχή, μέχρι που τελικά να ξαναβρεθεί, σε αποσπασματική μορφή, πάνω στον Χάιν. Δεν υπάρχουν άλλες αναφορές επαφών με τους Σέγκριους, μέχρι που η Οικουμένη έστειλε τους Πρώτους Παρατηρητές της το 93/1333. Ήταν ένας άνδρας από τον Άλτεραν και μια γυναίκα από τον Χάιν, ονομαζόμενοι Καζά Αγκάντ και Τ. Ευθυμία. Ύστερα από ένα έτος σε τροχιά γύρω από τον πλανήτη, κατά το οποίο χαρτογραφούσαν, φωτογράφιζαν, κατέγραφαν, και μελετούσαν εκπομπές, αναλύοντας και μαθαίνοντας μια από τις επικρατούσες γλώσσες, οι Παρατηρητές προσεδαφίστηκαν. Πιστευόμενος πως η κουλτούρα του πλανήτη ήταν ενάλωτη, παρουσιάστηκαν ως επιζώντες του ναυαγίου μιας ψαρόβαρκας, την οποία οι άνεμοι είχαν παρασύρει πέρα από ένα μακρινό νησί. Όπως το περιμέναμε, τους χώρισαν αμέσως. Ο Καζά Αγκάντ οδηγήθηκε στο Κάστρο, και η Ευθυμία στην κωμόπολη. Ο Καζά κράτησε το όνομά του, το οποίο ήταν αληθοφανές μέσα στο ντόπιο περιβάλλον, όμως η Ευθυμία δήλωσε πως ονομαζόταν Γιουντ. Έχουμε μονάχα τη δική της αναφορά, από την οποία ακολουθούν τρία αποσπάσματα.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ

ΓΚΕΡΙΝΤΟΥ' ΟΥΤΑΧΑΓΙΕΝΤΕΤ ΓΟΥΕ'ΜΕΝΡΑΝΤ ΕΥΘΥΜΙΑΣ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ, 93/1334.

34/223. Το δίκτυο εμπορίου και ενημέρωσης που διαθέτουν, άρα και η αντίληψή τους για το τι συμβαίνει σε άλλα μέρη

του κόσμου τους, είναι πολύ εξελιγμένο για να μπορέσω να διατηρήσω την προσποίηση της Ηλίθιας Ξένης Ναυαγού.

Η Έκχο με κάλεσε μια μέρα και μου είπε:

«Αν είχαμε εδώ γύρω κάποιον γεννήτορα που να άξιζε η εξαγορά του, ή αν οι ομάδες μας κέρδιζαν στους αγώνες τους, θα σε θεωρούσα κατάσκοπο. Ποια είσαι, τέλος πάντων;»

«Θα με αφήσεις να πάω στο Κολέγιο της Χάγκα;» της αντιγύρισα.

«Για ποιον λόγο;»

«Υπάρχουν επιστήμονες εκεί, νομίζω. Πρέπει να μιλήσω μαζί τους.»

Της φάνηκε λογικό, κι έβγαλε τον ήχο «Μχχχ» που έδειχνε πως συμφωνούσε.

«Θα μπορούσα να πάρω μαζί μου κι έναν φίλο;»

«Τη Σασκ εννοείς;»

Και οι δυο μεπερδευτήκαμε για μια στιγμή. Εκείνη δεν περίμενε πως μια γυναίκα θα αποκαλούσε έναν άνδρα «φίλο», ενώ εγώ δεν είχα ποτέ θεωρήσει τη Σασκ ως φίλη μου. Είναι πολύ νέα και δεν την είχα πάρει ποτέ στα σοβαρά.

«Εννοώ τον Καζά, τον άνδρα με τον οποίο έφθασα εδώ.»

«Ένας άνδρας... στο κολέγιο;» είπε, δίχως να πιστεύει στα αφτιά της. Με κοίταξε στα μάτια και με ρώτησε: «Από πού έρχεσαι, τελικά;»

Ήταν μια ευθεία ερώτηση, η οποία δεν είχε τεθεί με εχθρότητα ή ως πρόκληση. Θα ήθελα να της απαντήσω, αλλά ήμουν όλο και πιο σίγουρη ότι έτσι θα προξενούσαμε μεγάλο κακό σε αυτή τη φυλή. Φοβάμαι πως εδώ είμαστε αντιμετώπι με το Δίλημμα του Ρεσεχαβανάρ.

Η Έκχο πλήρωσε για το ταξίδι μου έως τη Χάγκα, και η Σασκ ήρθε μαζί μου. Καθώς το ξανασκεπτόμουν, είδα πως πράγματι η Σασκ ήταν φίλη μου. Ήταν εκείνη που με είχε

οδηγήσει στον Οίκο της Μητρότητας, και είχε πείσει την Έκχο και την Αζμάν πως η φιλοξενία ήταν υποχρεώσή τους. Αυτή με φρόντιζε όλον αυτόν τον καιρό. Απλώς ήταν τόσο κοινότοπη σε ό,τι έκανε και έλεγε, ώστε δεν συνειδητοποιούσα πόσο δυνατό ήταν το πάθος της. Όταν προσπάθησα να την ευχαριστήσω, καθώς το μικρό λεωφορείο αγκομαχούσε στον δρόμο για τη Χάγκα, εκείνη αντέδρασε όπως αντιδρούσε πάντα – «Είμαστε όλες μια οικογένεια» και «Πρέπει να βοηθάμε η μια την άλλη» και «Καμιά δεν μπορεί να ζήσει μόνη της».

«Εννοείς πως καμιά γυναίκα δεν ζει μόνη της;» τη ρώτησα, επειδή όλες όσες είχα συναντήσει ανήκαν σε κάποιον οίκο μητέρων ή θυγατέρων, είτε ως ζευγάρι είτε ως μεγάλη οικογένεια σαν της Έκχο, η οποία επεκτεινόταν σε τρεις γενιές: πέντε ηλικιωμένες γυναίκες, τρεις από τις κόρες τους, και τέσσερα παιδιά – το αγόρι που όλες κακομάθαιναν, και τρία κορίτσια.

«Ασφαλώς», είπε η Σασκ. «Αν δεν θέλουν να γίνουν σύζυγοι, μπορούν να ζουν ελεύθερες. Κάποιες γριές, επίσης, όταν οι σύζυγοί τους πεθάνουν, ζουν κι αυτές μόνες τους μέχρι τον θάνατό τους. Συνήθως, όμως, πάνε να ζήσουν σε κάποιον οίκο θυγατέρων. Μέσα στα κολέγια, οι βεβ έχουν πάντα ένα μέρος για να μείνουν μόνες.»

Η Σασκ μπορεί να είναι κοινότοπη, αλλά πάντα προσπαθεί να απαντήσει σε μια ερώτηση σοβαρά και ολοκληρωμένα – σκέπτεται τα όσα λέει. Ήταν μια πολύτιμη πληροφοριοδότης. Ταυτόχρονα, έκανε τη ζωή μου ευκολότερη με το να μην κάνει η ίδια ερωτήσεις για την καταγωγή μου. Θεωρούσα πως ήταν απλή έλλειψη περιέργειας από ένα άτομο ριζωμένο σε έναν αδιαμφισβήτητο τρόπο ζωής και βασισμένη στην εγωκεντρικότητα της νιότης. Τώρα πια κατάλαβα πως ήταν διακριτικότητα.

«Μια βεβ είναι δασκάλα;»

«Μχχ».

«Και τις δασκάλες στη σχολή τις σέβονται πολύ;»

«Αυτό ακριβώς σημαίνει η λέξη βεβ. Γι' αυτό αποκαλούμε τη μητέρα της Έκχο βεβ Κάκαβ. Δεν πήγε στη σχολή, αλλά είναι ένα πολύ γνωστικό άτομο, με εμπειρία στη ζωή, κι έχει πολλά να μας διδάξει».

Άρα σεβασμός και διδασκαλία είναι το ίδιο πράγμα, και ο μοναδικός τίτλος σεβασμού που έχω ακούσει να χρησιμοποιούν οι γυναίκες μεταξύ τους σημαίνει δασκάλα. Μήπως λοιπόν, καθώς με διδάσκει, η νεαρή Σασκ σέβεται τον εαυτό της; Ή μήπως έτσι κερδίζει και τον δικό μου σεβασμό; Αυτό ρίχνει ένα διαφορετικό φως σε μια κοινωνία που πίστευα πως βασιρίζει το κύρος του κάθε ατόμου στον πλούτο. Η Ζαντέντρ, η τωρινή δήμαρχος της Ρέχα, είναι μια γυναίκα που όλες θαυμάζουν για την κραυγαλέα επίδειξη του πλούτου της, αλλά καμιά δεν την αποκαλεί βεβ.

«Μιας και μ' έχεις ήδη μάθει τόσα πολλά, μπορώ να σε λέω βεβ Σασκ;» ρώτησα τη Σασκ.

Φάνηκε να ντρέπεται και να χαίρεται εξίσου, και άλλαξε νευρικά στάση στο κορμί της, λέγοντας:

«Ω, όχι, όχι, όχι, όχι», για να προσθέσει αμέσως μετά: «Αν ξαναγυρίσεις ποτέ στη Ρέχα, θα ήθελα πάρα πολύ να έχω έρωτα μαζί σου, Γιουντ».

«Νόμιζα πως ήσουν ερωτευμένη με τον Γεννήτορα Ζαντρ!» τραύλισα εγώ.

«Ασφαλώς και είμαι», είπε εκείνη, με το λιγωμένο ύφος που παίρνουν όλες όταν μιλούν για τους γεννήτορες. «Εσύ, δηλαδή, δεν είσαι; Σκέψου τον να σε γαμιάει... ώωω! Καυλώνω και που το σκέπτομαι».

Χαμογέλασε και κούνησε τον πεινό της.

Ένωσα κι εγώ με τη σειρά μου ντροπή και αμηχανία, και προφανώς το έδειξα.

«Δεν σου αρέσει;» με ρώτησε με μια αφέλεια που δυ-

σκολευόμουν να αντέξω. Συμπεριφερόταν σαν μια ανόητη έφηβη, και ήξερα καλά πως δεν ήταν μια ανόητη έφηβη.

«Μα εγώ δεν θα έχω ποτέ αρκετά λεφτά για να τον αποκτήσω», πρόσθεσε αναστενάζοντας.

Κι έτσι θέλεις να το κάνεις μαζί μου, σκέφθηκα, κακωμένη.

«Θα κάνω οικονομίες», μου δήλωσε ύστερα από μια στιγμή. «Νομίζω πως θέλω να αποκτήσω ένα μωρό την επόμενη χρονιά. Ασφαλώς, δεν μπορώ να πληρώσω τον Γεννήτορα Ζαντρ, αφού είναι ο Μεγάλος Πρωταθλητής, αλλά, αν δεν πάω φέτος στους Αγώνες του Καντάκι, θα μπορέσω να εξοικονομήσω χρήματα για έναν πραγματικά καλό γεννήτορα στον γαμιστρόνα μας, ίσως τον Αφέντη Ρόσρα. Θα ήθελα –ξέρω πως είναι ανόητο, αλλά θα σ' το πω– θα ήθελα να ήσουν εσύ η ερωτομητέρα του. Ξέρω πως δεν μπορείς, και πως πρέπει να πας στο κολέγιο. Μα ήθελα να σ' το πω. Σ' αγαπώ».

Πήρε τα χέρια μου, τα τράβηξε στο πρόσωπό της, πίεσε τις παλάμες μου πάνω στα μάτια της για μια στιγμή, και ύστερα με άφησε. Χαμογελούσε, αλλά τα χέρια μου ήταν βρεγμένα από τα δάκρυά της.

«Αχ, Σασκ», ψιθύρισα συγκινημένη.

«Μη σε νοιάζει», μου είπε. «Απλώς θέλω να κλάψω λίγο».

Και πράγματι, άρχισε να κλαίει φανερά, σκύβοντας το κεφάλι, πλέκοντας τα δάχτυλα, και νιαουρίζοντας σιγανά. Της χάιδεψα το μπράτσο και ένιωσα απερίγραπτη ντροπή για τον εαυτό μου. Οι άλλες γυναίκες μέσα στο λεωφορείο γύρισαν προς το μέρος μας και έβγαζαν μικρά γρυλλίσματα κατανόησης.

Μια γρια είπε:

«Κλάψε, αγαπούλα μου. Θα σου κάνει καλό!»

Έπειτα από λίγα λεπτά η Σασκ σταμάτησε να κλαίει,

σκούπισε τη μύτη της πάνω στο μανίκι της, πήρε μια βαθιά ανάσα, και είπε:

«Είμαι εντάξει». Μου χαμογέλασε. «Οδηγέ», φώναξε. «Πρέπει να κατοικήσω. Μπορούμε να σταματήσουμε;»

Η οδηγός, μια γυναίκα με σφιγμένο πρόσωπο, μούγκρισε κάτι, αλλά σταμάτησε το λεωφορείο στο πλατύ, χορταριασμένο κράσπεδο του δρόμου. Η Σασκ και μια άλλη γυναίκα βγήκαν έξω και ούρησαν ανάμεσα στα αγριόχορτα. Υπάρχει μια αξιοζήλευτη απλότητα σε πολλές συμπεριφορές μιας κοινωνίας η οποία έχει, στην καθημερινή ζωή της, μόνο ένα φύλο, και πιθανώς –αυτό το σκέφθηκα την ώρα που ντρεπόμουν η ίδια– δεν βασανίζεται από καμιά ντροπή.

34/245 (Καθ' υπαγόρευση). Ακόμη κανένα νέο από τον Καζά. Καλά έκανα και του έδωσα τον πομπό. Ελπίζω να έχει επικοινωνήσει με κάποιον. Μακάρι να ήμουν εγώ. Πρέπει να ξέρω τι συμβαίνει μέσα στα Κάστρα.

Σε κάθε περίπτωση, τώρα πια κατανοώ καλύτερα τα όσα έβλεπα στους Αγώνες στη Ρέχα. Σε κάθε ενήλικα άνδρα αντιστοιχούν δεκαέξι ενήλικες γυναίκες. Μία στις έξι συλλήψεις είναι αρσενικό παιδί, αλλά οι πολλές αποβολές και οι προβληματικοί τοκετοί των αρσενικών μειώνουν την αναλογία στο ένα προς δεκαέξι έως την εφηβεία. Οι πρόγονοί μου θα πρέπει να το διασκέδασαν πολύ παίζοντας με τα χρωμοσώματα αυτής της φυλής. Νιώθω ενοχές, έστω κι αν ήταν κάτι που έγινε πριν από ένα εκατομμύριο χρόνια. Καλά θα κάνω να μάθω να ζω δίχως ντροπή, αν και δεν πρέπει να ξεχνώ τη μοναδική χρησιμότητα της ενοχής. Τέλος πάντων. Μια σχετικά μικρή κωμόπολη όπως η Ρέχα μοιράζεται το κάστρο της με άλλες κωμοπόλεις. Το μπερδεμένο θέαμα που με πήγαν να δω τη δέκατη μέρα της παραμονής μου ήταν ο αγώνας ανάμεσα στο Κάστρο Αβάνγκα, το οποίο προσπα-

θούσε να κρατήσει τη θέση του στη βαθμολογία των Κυρίως Αγώνων, και την ομάδα ενός κάστρου από τον βορρά. Οι ντόπιοι έχασαν. Αυτό σημαίνει πως η ομάδα του Αβάνγκα δεν θα μπορέσει να παίξει στους μεγάλους αγώνες αυτή τη χρονιά στη Φάντγκρα, την πόλη που βρίσκεται στα νότια, και από τους οποίους οι νικητές συνεχίζουν για να συμμετάσχουν στους τελικούς αγώνες της Ζασκ, όπου εκατοντάδες αθλητές και χιλιάδες θεατές συγκεντρώνονται από όλη την ήπειρο. Είδα σε ολογραφική λήψη τους τελικούς της προηγούμενης χρονιάς στη Ζασκ. Το σχόλιο έλεγε πως μέσα στον αγωνιστικό χώρο υπήρχαν 1.280 παίκτες και 40 μπάλες. Μου φαινόταν καθαρή τρέλα, μια τυφλή μάχη ανάμεσα σε δυο άοπλους στρατούς, αλλά υποθέτω πως χρειαζόταν μεγάλη τέχνη και στρατηγική. Όλα τα μέλη της ομάδας των νικητών παίρνουν έναν ιδιαίτερο τίτλο για τη συγκεκριμένη χρονιά και έναν άλλον για όλη τους τη ζωή, και φέρνουν μεγάλη δόξα πίσω στα κάστρα και στις πόλεις που τη στηρίζουν.

Τώρα πια μπορώ να βγάλω κάποιο νόημα για τον τρόπο του παιχνιδιού, βλέποντας το σύστημα απ' έξω, αφού το κολέγιο δεν υποστηρίζει κάποιο κάστρο. Οι γυναίκες εδώ δεν είναι τόσο τρελαμένες με τα αγωνίσματα, τους αθλητές και τους όμορφους γεννήτορες, όπως ήταν οι νεαρές αλλά και κάποιες μεγαλύτερες στη Ρέχα. Είναι ένα είδος υποχρεωτικής εμμονής. Ζητωκραύγασε την ομάδα σου, υποστήριξε τους γενναίους άνδρες σου, λάτρευε τον τοπικό σου ήρωα. Είναι λογικό. Δεδομένης της κατάστασής τους, χρειάζονται δυνατούς και υγιείς άνδρες στον γαμιστρώνα τους. Πρόκειται για μια κοινωνική επιλογή που ενισχύει τη φυσική επιλογή. Χαίρομαι όμως που έχω βρεθεί μακριά από τους αναστεναγμούς και τα λιγώματα μπροστά σε αφίσες τύπων με φουσκωμένους μύες, πελώρια πέη και γλαρωμένα μάτια.

Έκανα την Επιλογή του Ρεσάβανα. Επέλεξα κάτι λι-

γότερο από την αλήθεια. Η Σόγκραντ, η Σκοντρ και οι άλλες δασκάλες, καθηγήτριες, όπως τις ονομάζουμε, είναι έξυπνα και φωτισμένα άτομα, απολύτως ικανά να συλλάβουν ιδέες όπως τα διαστημικά ταξίδια, να πάρουν αποφάσεις σχετικά με τεχνολογικές εξελίξεις, και τα παρόμοια. Περιορίζω τις απαντήσεις μου στις συγκεκριμένες ερωτήσεις τους. Τις αφήνω να υποθέσουν αυτό που υποθέτουν οι περισσότεροι απομονωμένοι πολιτισμοί, δηλαδή πως η κοινωνία μας μοιάζει λίγο έως πολύ με τη δική τους. Αν ανακαλύψουν πόσο πολύ διαφέρει, το αποτέλεσμα θα είναι ανατρεπτικό, κι εγώ δεν έχω εντολή, λόγο ή επιθυμία να προκαλέσω μια τέτοια αναστάτωση στους Σέγκριους.

Η γενετική τους ανισορροπία έχει δημιουργήσει μια κοινωνία στην οποία, από όσο μπορώ να διακρίνω, οι άνδρες έχουν όλα τα προνόμια και οι γυναίκες όλη την εξουσία. Προφανώς πρόκειται για μια σταθερή διευθέτηση. Σύμφωνα με τις ιστορίες τους, έχει διαρκέσει τουλάχιστον δυο χιλιάδες χρόνια, και πιθανώς περισσότερο με κάποια άλλη, παρόμοια μορφή. Όμως θα μπορούσε πολύ γρήγορα και καταστροφικά να αποσταθεροποιηθεί από την επαφή τους μαζί μας, αν γνώριζαν τις φυσιολογικές ανθρώπινες σχέσεις. Δεν ξέρω αν οι άνδρες θα παρέμεναν αγκιστρωμένοι στην προνομακή τους θέση ή θα απαιτούσαν την ελευθερία τους, αλλά σίγουρα οι γυναίκες θα αρνιόντουσαν να παραδώσουν την εξουσία τους και όλο το σεξουαλικό τους σύστημα, καθώς και οι τρυφερές σχέσεις των δύο φύλων θα κατέρρεαν. Ακόμη και αν κατόρθωναν να ακυρώσουν το γενετικό πρόγραμμα που τους επιβλήθηκε κάποτε, θα χρειαζόνταν αρκετές γενιές για να επαναφέρουν τη φυσιολογική κατανομή των δύο φύλων. Δεν μπορώ να γίνω ο ψίθυρος που θα ξεκινήσει την κατολίπηση.

34/266 (Καθ' υπαγόρευση). Η Σκοντρ δεν κατάφερε τίποτε με τους άνδρες στο Κάστρο Αγουάγκα. Έπρεπε να θέσει τα ερωτήματά της πολύ προσεκτικά, επειδή θα έβαζε σε κίνδυνο τον Καζά έτσι και τους έλεγε πως ήταν από άλλον πλανήτη, ή με οποιονδήποτε τρόπο μοναδικός. Θα το θεωρούσαν ως ισχυρισμό ανωτερότητας, τον οποίο ο Καζά θα όφειλε να υπερασπιστεί σε κάθε είδους δοκιμασία δύναμης και επιδεξιότητας. Υποθέτω πως οι ιεραρχίες μέσα στα κάστρα ακολουθούν ένα πολύ αυστηρό πλαίσιο, μέσα στο οποίο ένας άνδρας ανεβαίνει ή κατεβαίνει με το να προκαλεί τους άλλους σε αναμετρήσεις και να κερδίζει ή να χάνει υποχρεωτικές ή προαιρετικές δοκιμασίες. Τα αγωνίσματα και τα αθλήματα που παρακολουθούν οι γυναίκες είναι μόνο τα τιμήματα επίδειξης μιας ατέλειωτης σειράς ανταγωνισμών που λαμβάνουν χώρα μέσα στα κάστρα. Ως ανεικπαίδευτος ενήλικας, ο Καζά θα βρισκόταν σε απολύτως μειονεκτική θέση μπροστά σε τέτοιες δοκιμασίες. Ο μόνος τρόπος για να γλιτώσει από όλα αυτά, λέει η Σκοντρ, θα ήταν να προσποιηθεί τον άρρωστο ή τον ηλίθιο. Πιστεύει πως αυτό θα έπρεπε να κάνει, αφού, αν μη τι άλλο, είναι ακόμη ζωντανός. Όμως δεν μπόρεσε να ανακαλύψει τίποτε περισσότερο – «ο άνδρας που βρέθηκε ναυαγός στην Τάχα-Ρέχα είναι ζωντανός».

Αν και οι γυναίκες ταΐζουν, ντύνουν, σπιτώνουν και υποστηρίζουν τους Άρχοντες του Κάστρου, προφανώς παίρνουν την άρνηση συνεργασίας εκ μέρους των ανδρών ως δεδομένη. Φαινόταν χαρούμενη που τους απέσπασε ακόμη κι αυτήν την πληροφορία. Το ίδιο χαίρομαι κι εγώ.

Όμως πρέπει να βγάλουμε τον Καζά από εκεί μέσα. Όσο πιο πολλά ακούω από τη Σκοντρ, τόσο πιο μεγάλος μού φαίνεται ο κίνδυνος που διατρέχει. Συνεχώς τους φαντάζομαι σαν «κακομαθημένα παλιόπαιδα», αλλά στην πραγματικότητα αυτοί οι άνδρες πρέπει να ζουν σαν στρατιώτες μέ-

σα σε στρατόπεδα εκπαίδευσης. Μόνο που γι' αυτούς η εκπαίδευση δεν τελειώνει ποτέ. Καθώς κερδίζουν σε δοκιμασίες, αποκτούν κάθε είδους τίτλους και αξιώματα που θα μπορούσαν να μεταφραστούν ως «στρατηγοί», και ό,τι άλλα ονόματα έχουν οι στρατοκράτες για τέτοιου είδους διαβαθμίσεις στην ιεραρχία τους. Μερικοί από τους «στρατηγούς», όπως οι Άρχοντες και οι Αυθέντες, είναι τα είδωλα των αθλημάτων τους, και πιο ποθητοί για ζευγάριωμα, όπως αυτός που λάτρευε η φτωχούλα Σασκ. Ωστόσο, καθώς γερνούν, προφανώς ανταλλάσσουν τη δόξα κοντά στις γυναίκες με την εξουσία ανάμεσα στους άνδρες, και γίνονται τύραννοι μέσα στο Κάστρο τους, προσπαθώντας να επιβληθούν στους άλλους, «κατώτερους» άνδρες, μέχρι που κάποιος να τους ανατρέψει. Οι ηλικιωμένοι γεννήτορες συχνά ζουν μόνοι τους, καθώς φαίνεται, σε σπιτάκια μακριά από το κεντρικό Κάστρο, και θεωρούνται τρελοί και επικίνδυνοι όπως κάποια γέρινα αρσενικά ζώα.

Η ζωή τους φαντάζει δυστυχιμένη. Το μόνο που τους επιτρέπεται να κάνουν μετά την ηλικία των ένδεκα είναι να συναγωνίζονται στα αθλήματα μέσα στο κάστρο και, μετά τα δεκαπέντε τους, στους γαμιστρώνες, για το ποιος θα πάρει περισσότερα χρήματα ή θα πηδήξει περισσότερες. Δεν ταξιδεύουν ποτέ, εκτός και αν συμμετέχουν σε μεγάλους αγώνες. Δεν τους επιτρέπεται να σπουδάσουν στα κολέγια για να αποκτήσουν κάποια ελευθερία του νου.

Ρώτησα τη Σκοντρο γιατί τουλάχιστον οι πιο έξυπνοι άνδρες δεν μπορούσαν να σπουδάσουν στα κολέγια, κι εκείνη μου απάντησε πως η μάθηση είναι πολύ κακό πράγμα για έναν άνδρα: αποδυναμώνει την αίσθηση της τιμής του, πλαδαρεύει το σώμα του, και τον καθιστά σεξουαλικά ανίκανο.

«Αυτό που πηγαίνει στο μυαλό φεύγει από τους όρχεις», μου δήλωσε. «Οι άνδρες προστατεύονται από την εκπαίδευση για το δικό τους καλό».

Προσπάθησα να «γίνω νερό» όπως με είχαν διδάξει, αλλά αισθάνθηκα αηδία. Πιθανώς η Σκοντρο το κατάλαβε, διότι έπειτα από λίγο μου μίλησε για το «μυστικό κολέγιο». Κάποιες γυναίκες από τα κολέγια μεταφέρουν κρυφά πληροφορίες στους άνδρες μέσα στα κάστρα. Τα ταλαίπωρα πλάσματα συναντώνται κρυφά και διδάσκουν ο ένας τον άλλον. Μέσα στα κάστρα, οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις ενθαρρύνονται ανάμεσα σε αγόρια κάτω των δεκαπέντε ετών, αλλά δεν είναι επισήμως ανεκτές ανάμεσα σε ενήλικες άνδρες. Λέει πως τα «κρυφά κολέγια» διευθύνονται συχνά από ομοφυλόφιλους άνδρες. Πρέπει να είναι κρυφά, επειδή αν συλληφθούν να διαβάζουν ή να συζητούν για ιδέες θα τιμωρηθούν από τους Άρχοντες και Αυθέντες τους. Η Σκοντρο μου είπε πως έχουν γραφτεί κάποια ενδιαφέροντα έργα στα «κρυφά κολέγια», αλλά έπρεπε να σκεφθεί για να μου φέρει έξω από το κάστρο ένα ενδιαφέρον μαθηματικό θεώρημα, ενώ ένας άλλος ζωγράφιζε τοπία τα οποία, αν και πρωτόγονα στην τεχνική τους, έγιναν αντικείμενα θαυμασμού από τις καθηγήτριες των καλών τεχνών.

Οι τέχνες, οι επιστήμες, κάθε είδους μάθηση και επαγγελματική τεχνική είναι *χάγκιαντ*, δηλαδή εργασία δεξιοτήτας. Όλα διδάσκονται στα κολέγια, και υπάρχουν λίγες εξειδικεύσεις και κανένας διαχωρισμός. Δασκάλες και σπουδάστριες αναμειγνύουν συνεχώς τα γνωστικά τους πεδία, και μια διάσημη ερευνήτρια σε ένα πεδίο δεν εμποδίζεται να είναι σπουδάστρια σε ένα άλλο. Η Σκοντρο είναι βεβ της φυσιολογίας, γράφει θεατρικά έργα, και επί του παρόντος σπουδάζει ιστορία μαζί με μια από τις βεβ ιστορικούς. Η σκέψη της είναι ενημερωμένη, ζωντανή και άφοβη. Η Σχολή μου στον Χάιν θα μπορούσε να μάθει πολλά από αυτό το κολέγιο. Είναι ένα υπέροχο μέρος, γεμάτο ελεύθερα μυαλά. Όμως, είναι μυαλά ενός μονάχα φύλου. Μια περιχαρακωμένη ελευθερία.

Ελπίζω ο Καζά να έχει βρει κάποιο μυστικό κολέγιο, κάποιον τρόπο για να γίνει αποδεκτός μέσα στο κάστρο. Είναι δυνατός, αλλά αυτοί οι άνδρες εκπαιδεύονται για χρόνια στα αθλήματα που παίζουν. Και πολλά αθλήματα είναι βίαια.

Οι γυναίκες λένε:

«Μην ανησυχείς, δεν αφήνουμε τους άνδρες να σκοτωθούν μεταξύ τους, τους προστατεύουμε, είναι οι θησαυροί μας».

Παρ' όλα αυτά, έχω δει στα ολογραφήματα των πολεμικών αθλημάτων τους να μεταφέρουν άνδρες εκτός αγωνιστικού χώρου με διάσειση, αφού πετούν ο ένας τον άλλον στον αέρα με θεαματικές λαβές.

«Μονάχα οι άπειροι μαχητές τραυματίζονται».

Πολύ ενθαρρυντικό. Και παλεύουν με ταύρους. Άσε που στον χαμό που ονομάζεται Μέγας Αγώνας σπάνε ο ένας τις κνήμες και τους αστραγάλους του άλλου εσκεμμένα.

«Πώς μπορεί να είσαι ήρωας, αν δεν κουτσαίνεις;» ρωτάνε οι γυναίκες.

Ίσως αυτό να είναι το πιο ασφαλές, να σπάσεις ένα πόδι ώστε να μη χρειάζεται πια να αποδείξεις πως είσαι ήρωας. Μα τι άλλο θα πρέπει να αποδείξει ο Καζά;

Ζήτησα από τη Σασκ να μου πει αν τον είχαν φέρει ποτέ στον γαμιστρόνα της Ρέχα. Μα το Κάστρο Αγουάγκα εξυπηρετεί (αυτή είναι η λέξη που χρησιμοποιούν, όπως και με τους ταύρους τους) τέσσερις κωμοπόλεις, άρα ίσως τον είχαν στείλει σε μια από τις άλλες. Μάλλον όμως όχι, επειδή οι άνδρες που δεν κερδίζουν στα αγωνίσματα δεν επιτρέπεται να πάνε στους γαμιστρώνες. Μόνο οι πρωταθλητές μπορούν να το κάνουν, καθώς και τα αγόρια από δεκαπέντε μέχρι δεκαεννέα χρόνων, αυτά που οι μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες αποκαλούν *ντίπιντα*, δηλαδή κουταβάκια. Χρησιμοποιούν τους ντίπιντα για ηδονή. Πρωταθλητή πληρώνουν

όταν θέλουν να πάνε στον γαμιστρόνα για να μείνουν έγκυες. Όμως ο Καζά είναι τριάντα έξι χρόνων, και όχι κουτάβι. Είναι άνδρας, κι αυτό το μέρος είναι τρομερό για έναν άνδρα.

Ο Καζά Αγκάντ σκοτώθηκε. Οι Άρχοντες του Κάστρον Αγουάγκα αποκάλυψαν το γεγονός, αλλά όχι και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες συνέβη. Έναν χρόνο αργότερα, η Ευθυμία κάλεσε με ασύρματο το διαστημόπλοίο της και επέστρεψε πίσω στον Χάιν. Στην αναφορά της συνιστούσε παρατήρηση και αποφυγή. Οι Σταθεροί, όμως, αποφάσισαν να στείλουν άλλο ένα ζευγάρι παρατηρητών. Αυτή τη φορά ήταν και οι δυο γυναίκες, οι Ταξιδιώτισσες Άλι Ίγιου και Ζερίν Γου. Έξησαν για οκτώ χρόνια πάνω στον Σέγκρι, μετά τον τρίτο χρόνο ως Πρώτες Ταξιδιώτισσες. Η Ίγιου έμεινε ως Πρέσβειρα για άλλα δεκαπέντε χρόνια. Έκαναν την Επιλογή του Ρεσεχάβαναρ, αποκαλύπτοντας «όλη την αλήθεια, αργά». Ορίστηκε ένα μέγιστο εκατό επισκεπτών από τους έξω κόσμους. Στη διάρκεια των γενεών που ακολούθησαν, οι κάτοικοι του Σέγκρι άρχισαν να συνηθίζουν την παρουσία των ξένων και να σκέπτονται τις δικές τους επιλογές ως μέλη της Οικουμένης. Οι προτάσεις για ένα καθολικό δημοψήφισμα πάνω στη γενετική αλλαγή εγκαταλείφθηκαν, αφού οι ψήφοι των ανδρών θα ήταν μια ασήμαντη μειοψηφία αν δεν περιοριζόνταν με κάποιον τρόπο οι ψήφοι των γυναικών. Τη στιγμή που γίνεται αυτή η αναφορά, οι Σέγκριοι δεν έχουν ακόμη αποδεχθεί μια μείζονα γενετική αλλαγή, αν και έχουν μάθει και εφαρμόσει διάφορες τε-

χνικές που είχαν ως αποτέλεσμα ένα μεγαλύτερο ποσοστό γεννήσεων υγιών αγοριών. Η γενετική ισορροπία βρίσκεται τώρα σε αναλογίες 12 προς 1.

Το ακόλουθο είναι ένα μνημόνιο που έδωσε στην Πρόσβειρα Ερίθο τε Βες στις 93/1569 μια Σέγκρια από το Ους.

Μου ζητάς, καλή μου φίλη, να σου πω οτιδήποτε θα μπορούσε να ενδιαφέρει τους ανθρώπους άλλων κόσμων σχετικά με τη ζωή μου στον κόσμο μου. Αυτό δεν είναι εύκολο! Θέλω άραγε να μάθουν οι πάντες σχετικά με τη ζωή μου; Ξέρω πόσο παράξενοι φαινόμεστε στους άλλους, τις φυλές που τα φύλα έχουν ίσους αριθμούς. Ίσως σε μερικές δεκαετίες από σήμερα να αποφασίσουμε να αλλάξουμε κι εμείς. Εγώ δεν θα είμαι πια ζωντανή τότε. Δεν νομίζω πως θα ήθελα να είμαι. Μου αρέσει ο λαός μου. Μου αρέσουν οι άγριοι, περήφανοι, πανέμορφοι άνδρες μας, και δεν θέλω να γίνουν σαν τις γυναίκες. Μου αρέσουν οι αξιόπιστες, ισχυρές, γενναϊώδεις γυναίκες μας, και δεν θέλω να γίνουν όπως οι άνδρες. Όμως βλέπω πως ανάμεσά σας κάθε άνδρας έχει τη δική του φύση και προσωπικότητα, και κάθε γυναίκα τη δική της, και δυσκολεύομαι να πω με βεβαιότητα τι ακριβώς φοβάμαι πως θα χάσουμε.

Όταν ήμουν μικρή, είχα έναν αδελφό ενάμιση χρόνο μικρότερο από μένα. Τον έλεγαν Ιτού. Η μητέρα μου είχε πάει στην πόλη και είχε πληρώσει οικονομίες πέντε χρόνων για τον γεννητόρά μου, κάποιον Πρωταθλητή του Χορού. Όμως ο πατέρας του Ιτού ήταν ένας γέρος από τον γαμιστρώνα του χωριού μας. Τον έλεγαν «Μαστρο-Ανάσκελο». Ποτέ δεν είχε στεφθεί πρωταθλητής σε οτιδήποτε, είχε χρόνια να σπείρει παιδί, και γαμούσε ευχαρίστως δίχως να ζητά χρήματα. Η μητέρα μου γελούσε εκ των υστέρων με αυτήν την

ιστορία – βύζαινε ακόμη εμένα, δεν είχε καν χρησιμοποιήσει αντισυλληπτικό, και του είχε δώσει φιλοδώρημα δυο χάλκινα νομίσματα! Όταν ανακάλυψε πως είχε μείνει έγκυος, εξοργίστηκε. Όταν της έκαναν εξετάσεις και ανακάλυψαν πως κυοφορούσε αρσενικό, θύμωσε ακόμη περισσότερο, καθώς περίμενε, όπως της έλεγαν, να αποβάλει. Όταν όμως ο Ιτού γεννήθηκε δυνατός και υγιής, έδωσε στον ηλικιωμένο γεννήτορα διακόσια χάλκινα – όλα τα μετρητά που είχε.

Δεν ήταν ασθενικός όπως τόσα άλλα αρσενικά μωρά, αλλά πώς μπορείς να μην είσαι προστατευτική και να μην κακομάθεις ένα αγόρι; Δεν θυμάμαι να υπήρχε στιγμή που να μην πρόσεχα τον Ιτού, να μην είχα μέσα στον νου μου τι έπρεπε και τι δεν έπρεπε να κάνει ο Μικρός Αδελφός, και τους κινδύνους από τους οποίους έπρεπε να τον προφυλάσω. Ένωθα περηφάνια για αυτήν την ευθύνη που είχα αναλάβει, και ματαιοδοξία, επίσης, επειδή είχα έναν αδελφό για να προσέχω. Κανένας άλλος οίκος μητέρων στο χωριό μου δεν είχε γιο που να ζει ακόμη με τις γυναίκες.

Ο Ιτού ήταν ένα πανέμορφο παιδί, ένα αστέρι. Είχε κατσαρά απαλά μαλλιά που ήταν συνηθισμένα στο κομμάτι του Ους όπου ζούσα, και μεγάλα μάτια. Ήταν γλυκός και χαρούμενος από τη φύση του, αλλά και πολύ έξυπνος. Τα άλλα παιδιά τον αγαπούσαν και πάντα ήθελαν να παίξουν μαζί του, αλλά κι οι δυο μας χαιρόμασταν περισσότερο όταν παίζαμε μόνοι μας περίτεχνα παιχνίδια φαντασίας. Είχαμε ένα κοπάδι δώδεκα γελαδιών που μια γριά του χωριού είχε σκαλίσει πάνω σε κολοκύθες για τον Ιτού – όλες του έκαναν δώρα – και αυτά ήταν οι ηθοποιοί στο πιο αγαπημένο μας παιχνίδι. Ζούσαν, έλεγε, σε μια χώρα που ονομαζόταν Σους, κι εκεί περνούσαν σπουδαίες περιπέτειες, ανεβαίνοντας σε βουνά, ανακαλύπτοντας καινούργιες περιοχές, διασχίζοντας ποτάμια, και τα παρόμοια. Όπως σε κάθε κοπάδι, κουμάντο έκαναν οι γριές αγελάδες. Ο ταύρος ζούσε παρόμοια

ρα, ενώ τα άλλα αρσενικά ήταν ευνοχισμένα. Όλες τις περιπέτειες τις ζούσαν οι δαμάλες. Ο ταύρος μας έκανε τελετουργικές επισκέψεις για να εξυπηρετήσει τις αγελάδες, και στη συνέχεια ίσως πήγαινε να αντιμετωπίσει άνδρες στις ταυρομαχίες του Κάστρου Σους. Είχαμε φτιάξει ένα πήλινο κάστρο και μικρά αχυρένια ανθρωπάκια, και ο ταύρος πάντα νικούσε, κομματιάζοντας τους αχυρένιους ανθρώπους. Μερικές φορές, διέλυε και ολόκληρο το κάστρο. Όμως οι καλύτερες ιστορίες διαδραματιζόνταν με δυο από τις δαμάλες. Τη δική μου την έλεγαν Οπ, και του αδελφού μου Ούτι. Κάποτε οι ηρωίδες δαμάλες έζησαν μια μεγάλη περιπέτεια στο ρυάκι που κυλάει έξω από το χωριό μας, καθώς το βαρκάκι μέσα στο οποίο τις είχαμε βάλει παρασύρθηκε από το ρεύμα. Το βρήκαμε πιασμένο στα κλαδιά ενός πεσμένου κορμού αρκετά πιο κάτω, σ' ένα σημείο που το ρυάκι βάραινε και κυλούσε γοργά. Η δική μου αγελάδα βρισκόταν ακόμη μέσα. Βουτήξαμε κι οι δυο πολλές φορές, αλλά δεν βρήκαμε την Ούτι. Το Κοπάδι του Σους της έκανε μια μεγάλη κηδεία, και ο Ίτου έκλαψε πικρά.

Είχε στενοχωρηθεί τόσο πολύ για το γενναίο παιχνίδι του, ώστε ζήτησα από την Τζέρντι, την κτηνοτρόφο, να μας αφήσει να δουλέψουμε για λογαριασμό της, επειδή πίστευα πως η διάθεση του Ίτου θα έφτιαχνε αν βρισκόταν ανάμεσα σε πραγματικά γελάδια. Εκείνη χάρηκε ιδιαίτερα που απέκτησε δύο, και βοήθουσε δωρεάν (όταν η Μητέρα ανακάλυψε πως πραγματικά δουλεύαμε, υποχρέωσε την Τζέρντι να μας πληρώνει ένα τέταρτο του χαλκού τη μέρα). Καβαλούσαμε πάνω σε δυο καλόβολες γριές γελάδες, σε σέλες τόσο μεγάλες ώστε ο Ίτου μπορούσε να ξαπλώσει πάνω στη δική του. Βγάξαμε ένα κοπάδι δίχρονα μοσχάρια στην έρημο κάθε μέρα, για να βοσκήσουν τα έντα, που μεγαλώνουν καλύτερα όταν τα ζώα τρώνε τις κορυφές τους. Υποτίθεται πως έπρεπε να τα εμποδίζουμε να ξεμακρύνουν και να ποδοπα-

τήσουν τις όχθες του ρυακιού, κι όταν ήθελαν να καθίσουν για να μηρυκάσουν υποτίθεται πως έπρεπε να τις οδηγούμε σε ένα μέρος όπου η κοπριά τους θα λίπαινε χρήσιμα φυτά. Τα γέρικα ζώα μάς έκαναν την περισσότερη δουλειά. Η Μητέρα ήρθε και είδε τι κάναμε, έκρινε πως δεν υπήρχε φόβος, και πως η παραμονή μας μέσα στην έρημο όλη τη μέρα θα μας διατηρούσε υγιείς και εξασκημένους.

Αγαπούσαμε πολύ τις αγελάδες που ιππεύαμε, αλλά ήταν σοβαρές και υπεύθυνες όπως όλες οι μεγάλες γυναίκες στον οίκο των μητέρων όπου κατοικούσαμε. Τα μοσχάρια, πάλι, ήταν κάτι άλλο. Ανήκαν όλα στη ράτσα ιππασίας. Δεν ήταν, βέβαια, τίποτε καθαρόαιμα, αλλά τρέφονταν με έντα και ήταν ζωηρά. Ο Ίτου κι εγώ τα καβαλούσαμε δίχως σέλα, και με ένα σκοινί για χαλινάρι. Στην αρχή πάντα καταλήγαμε πεσμένοι ανάσκελα, βλέποντας τα καπούλια και την ουρά του μοσχαριού να απομακρύνονται. Όμως, μέχρι να τελειώσει η χρονιά, είχαμε γίνει καλοί καβαλάρηδες, και αρχίσαμε να μαθαίνουμε στα υποζύγια μας κόλα, πηδώντας ο ένας στο μοσχάρι του άλλου την ώρα που αυτά κάλπαζαν, ή κάνοντας άλματα πάνω από τα κέρατά τους. Ο Ίτου τα κατάφερε τέλεια σε αυτά τα άλματα. Είχε εκπαιδεύσει ένα μεγαλόσωμο τρίχρονο καστανοκίτρινο αρσενικό με κέρατα σε σχήμα λύρας, και οι δυο τους χόρευαν σαν τους καλύτερους ακροβάτες των μεγάλων κάστρων που παρακολουθούσαμε στις ολογραφικές εκπομπές. Δεν μπορούσαμε να κρατήσουμε τις ικανότητές μας για τους εαυτούς μας μέσα στην έρημο. Αρχίσαμε να τις επιδεικνύουμε και στα άλλα παιδιά, προσκαλώντας τα να έρθουν στις Αλμυρές Πηγές για να δουν τη σπουδαία μας παράσταση. Ασφαλώς, οι μεγάλες έμαθαν τα πάντα.

Η μητέρα μου ήταν γενναία γυναίκα, όμως αυτή η κατάσταση ξεπερνούσε και τις δικές της ανοχές, και έτσι μου είπε με ψυχρό θυμό:

«Σε εμπιστεύτηκα για να προσέχεις τον Ίτου. Με πρόδωσες».

Μιλούσαν και οι άλλες για τη διακινδύνευση της πολύτιμης ζωής ενός αγοριού, της Φιάλης της Ελπίδας, του Θησαυροφυλακίου της Ζωής, και τα παρόμοια, αλλά η κουβέντα που μου είχε πει η μάνα μου ήταν αυτή που με είχε πληγώσει.

«Προσέχω στ' αλήθεια τον Ίτου, κι εκείνος προσέχει εμένα», της είπα, μέσα σ' εκείνο το πάθος για δικαιοσύνη που τα παιδιά γνωρίζουν, τη δικαιωματική κληρονομιά που λίγοι ενήλικες τιμούν. «Ξέρουμε τι είναι επικίνδυνο και τι όχι, δεν κάνουμε βλακείες, γνωρίζουμε τα γελάδια μας, και κάνουμε τα πάντα μαζί. Όταν θα αναγκαστεί να μπει στο κάστρο, θα πρέπει να κάνει πολύ επικίνδυνα πράγματα, αλλά τουλάχιστον θα έχει μάθει πώς να κάνει καλά ένα από αυτά. Μη μου λες, λοιπόν, ότι σε πρόδωσα».

Η μητέρα μου μας κοίταξε. Εγώ κόντευα τα δώδεκα, και ο Ίτου ήταν δέκα. Κάθισε στο χώμα μπροστά μας και ξέσπασε σε κλάματα. Εγώ και ο Ίτου πήγαμε κοντά της, την αγκαλιάσαμε, και αρχίσαμε να κλαίμε κι εμείς.

«Δεν πάω!» είπε ο Ίτου. «Δεν πάω στο παλιοκάστρο! Δεν μπορούν να με αναγκάσουν!»

Τον πίστευα. Κι εκείνος πίστευε στα λόγια του. Όμως η μητέρα μου ήξερε τα πράγματα καλύτερα.

Ίσως κάποια μέρα θα είναι δυνατόν για ένα αγόρι να επιλέγει τι είδους ζωή θα ζήσει. Ανάμεσα στους δικούς σας λαούς, το κορμί ενός ανθρώπου δεν προδιαγράφει την τύχη του, σωστά; Ίσως κάποια μέρα αυτό να ισχύει κι εδώ.

Οι άνδρες του Κάστρου μας, του Ιτζέγκα, παρακολουθούσαν, ασφαλώς, τον Ίτου από τη στιγμή της γέννησής του. Μια φορά τον χρόνο, η μητέρα μου τους έστελνε μια αναφορά από τη γιατρό και, όταν έγινε πέντε χρόνων, η μητέρα και οι συμβίες της τον πήγαν μέχρι εκεί για την τελετή

της Επιβεβαίωσης. Ο Ίτου ένωσε ταυτόχρονα ντροπιασμένος, αμήχανος και κολακευμένος. Μου είπε στα κρυφά:

«Ήταν πολλοί γέροι άνδρες εκεί μέσα. Μύριζαν περιεργα. Με έβαλαν να βγάλω τα ρούχα μου και άρχισαν να με μετράνε. Μέτρησαν και το πιπί μου! Και είπαν πως ήταν πολύ καλό. Είπαν πως ήταν πολύ καλό. Τι γίνεται όταν ζευγαρώνεις;»

Δεν ήταν η πρώτη ερώτησή του στην οποία δεν μπορούσα να απαντήσω, και ως συνήθως επινόησα μια απάντηση εκείνη τη στιγμή.

«Ζευγαρώνω σημαίνει κάνω μωρά», του εξήγησα, και δεν έπεφτα και πολύ έξω σε αυτό το ζήτημα.

Μερικά κάστρα, όπως ακούω, προετοιμάζουν τα εννιάχρονα ή δεκάχρονα αγόρια για την Αποκοπή, τα καλοπιάνουν με επισκέψεις από μεγαλύτερα αγόρια, εισιτήρια για τους αγώνες, περιηγήσεις στο πάρκο και τα κτίρια έτσι, ώστε όταν κλείσουν τα ένδεκα να ανυπομονούν να πάνε στο κάστρο. Όμως εμείς, οι «ξωμερίτες» που ζούμε στα χωριά της άκρης της ερήμου, ακολουθούμε τις σκληρές, παλιομοδίτικες συνήθειες. Πέρα από την Επιβεβαίωση, κανένα αγόρι δεν έχει επαφή με τους άνδρες μέχρι τα ενδέκατα γενέθλιά του. Εκείνη τη μέρα, όλες όσες γνώριζε μέχρι τότε τον οδηγούν στην Πύλη και τον παραδίδουν σε αγνώστους, μαζί με τους οποίους θα ζήσει για την υπόλοιπη ζωή του. Τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες πίστευαν –και ακόμη πιστεύουν– ότι αυτή η απόλυτη αποκοπή είναι που φτιάχνει έναν άνδρα.

Η βεβ Ουσίγκι, η οποία είχε γεννήσει γιο, είχε αποκτήσει εγγονό, και είχε εκλεγεί δήμαρχος πέντε ή έξι φορές, ήταν ένα άτομο που όλες είχαν σε μεγάλη εκτίμηση, έστω και αν ποτέ δεν ήταν πολύ πλούσια. Άκουσε τον Ίτου να λέει πως δεν ήθελε να πάει στο «παλιοκάστρο», κι έτσι την άλλη μέρα ήρθε στο σπίτι μας και μας ζήτησε να του μιλήσει. Αργότερα, ο Ίτου μου διηγήθηκε τι του είπε. Δεν προσπά-

θησε να τον καλοπιάσει. Του είπε πως είχε γεννηθεί για να υπηρετήσει τον λαό του και πως είχε μία μονάχα ευθύνη: να σπείρει παιδιά όταν θα ήταν αρκετά μεγάλος για κάτι τέτοιο. Είχε επίσης μία υποχρέωση: να είναι γενναίος και δυνατός, γενναιότερος και δυνατότερος από τους άλλους έτσι, ώστε οι γυναίκες να επιλέγουν αυτόν για να αποκτήσουν παιδιά μαζί του. Του είπε πως όφειλε να ζήσει στο Κάστρο επειδή οι άνδρες δεν μπορούσαν να ζήσουν μαζί με τις γυναίκες.

«Και γιατί δεν μπορούν;» την είχε ρωτήσει ο Ίτου.

«Σοβαρά, έτσι της είπες;» τον ρώτησα, αποσβολωμένη από το θάρρος του, επειδή η βεβ Ουσίγκι ήταν μια γριά που προκαλούσε δέος και φόβο.

«Ναι. Κι εκείνη δεν μου έδωσε κάποια πραγματική απάντηση. Έμεινε αμίλητη πολλή ώρα. Με κοίταξε, ύστερα γύρισε τα μάτια της αλλού, μετά με ξανακοίταξε για πολλή ώρα, και τελικά μου είπε: *Επειδή θα τους καταστρέψαμε*».

«Μα αυτό είναι τρελό», είπα εγώ. «Οι άνδρες είναι ο θησαυρός μας. Για ποιον λόγο να πει κάτι τέτοιο;»

Ο Ίτου, ασφαλώς, δεν ήξερε. Όμως συλλογίστηκε βαθιά τα όσα του είχε πει η γριά, και νομίζω πως τίποτε άλλο από όσα θα μπορούσε να του πει δεν θα τον επηρέαζε με αυτόν τον τρόπο.

Μετά από συζήτηση, οι πρεσβύτερες του χωριού, η μητέρα μου και οι συμβίες της αποφάσισαν πως ο Ίτου μπορούσε να συνεχίσει τα άλματα πάνω από τα κέρατα των βοδιών, επειδή η δεξιότητα θα του ήταν χρήσιμη μέσα στο Κάστρο. Όμως δεν θα μπορούσε πια να φροντίζει τα γελάδια, ούτε και να πηγαίνει μαζί μου όταν το έκανα. Επίσης, δεν θα μπορούσε να συμμετέχει στις δουλειές που έκαναν τα άλλα παιδιά του χωριού, ούτε και στα παιχνίδια τους.

«Μέχρι τώρα, κάνατε τα πάντα μαζί με την Πο», του είπαν. «Αλλά τώρα εκείνη πρέπει να κάνει πράγματα με τα

άλλα κορίτσια, κι εσύ πρέπει να κάνεις πράγματα μόνος σου, όπως αρμόζει στους άνδρες».

Ήταν πολύ ευγενικές με τον Ίτου, αλλά πολύ αυστηρές μ' εμάς τα κορίτσια. Μόλις μας έβλεπαν να μιλάμε με τον Ίτου, μας έλεγαν να πάμε στις δουλειές μας και να αφήσουμε το αγόρι στην ησυχία του. Όταν παρακούσαμε –όταν ο Ίτου κι εγώ πήγαμε κρυφά μια μέρα στις Αλμυρές Πηγές για να κάνουμε ιππασία μαζί, ή όταν, πάλι, απλώς κρυβόμασταν στην παλιά κρυψώνα μας κοντά στην αντλία του ρυακιού για να μιλήσουμε– αντιμετώπιζαν εκείνον με ψυχρή σιωπή για να τον κάνουν να αισθανθεί ντροπή, αλλά εμένα με τιμωρούσαν.

Την πρώτη φορά με κλείδωσαν για μία ημέρα στο παλιό υπαντουργείο, το οποίο χρησίμευε στο χωριό μου ως φυλακή. Τη δεύτερη φορά, η ποινή ήταν δύο ημέρες. Την τρίτη φορά που μας έπιασαν μόνους μαζί, με κλείδωσαν για δέκα ημέρες. Μια νεαρή γυναίκα που ονομαζόταν Φερσκ μου έφερε φαγητό μια φορά τη μέρα και σιγουρευόταν πως είχα αρκετό νερό και πως δεν ήμουν άρρωστη, αλλά δεν μου μιλούσε. Έτσι συνήθιζαν να τιμωρούν τους ανθρώπους στα χωριά. Άκουγα τα άλλα παιδιά να ανεβαίνουν τον δρόμο κάθε δειλινό. Τελικά σκοτεινίαζε, και μπορούσα να κοιμηθώ. Όλη τη μέρα δεν είχα τίποτε να κάνω, καμιά δουλειά, τίποτε να απασχολεί το μυαλό μου πέρα από την περιφρόνησή τους και την αδικία τού να τιμωρούν μονάχα εμένα – και όχι και τον Ίτου.

Όταν βγήκα έξω, ένιωθα διαφορετικά. Αισθανόμουν πως κάτι είχε κλείσει μέσα μου όσο καιρό ήμουν κλεισμένη σ' εκείνο το κελάρι.

Κάθε φορά που τρώγαμε στον οίκο των μητέρων, φρόντιζαν ο Ίτου κι εγώ να μην καθόμαστε κοντά ο ένας στον άλλον. Για λίγο καιρό, ούτε καν μιλούσαμε μεταξύ μας. Επέστρεψα στο σχολείο και στη δουλειά. Δεν ήξερα τι έκανε ο

Ίτου όλη τη μέρα. Δεν το σκεπτόμουν. Τα γενέθλιά του απείχαν μόλις πενήντα ημέρες.

Μια νύχτα, την ώρα που ξάπλωσα στο κρεβάτι μου, βρήκα ένα σημείωμα κάτω από το πήλινο μαξιλάρι μου. Στην αντλία απώψε. Ο Ίτου δεν είχε μάθει ποτέ ορθογραφία. Τα λίγα γράμματα που γνώριζε του τα είχα μάθει εγώ στα κρυφά. Ένωσα φόβο και θυμό, αλλά περίμενα μια ώρα μέχρι που όλες να κοιμηθούν, και ύστερα σηκώθηκα και βγήκα μουλωχτά στη νύχτα. Φυσούσε, κι ο ουρανός ήταν ξάστερος. Πήγα τρέχοντας μέχρι την αντλία. Η εποχή της ξηρασίας πλησίαζε στο τέλος της, και το ρυάκι ίσα που έτρεχε. Ο Ίτου βρισκόταν εκεί, καθισμένος με τα χέρια περασμένα γύρω από τα γόνατά του – ένας μικρός σβώλος σκιάς πάνω στον ανοιχτόχρωμο, ραγισμένο πηλό της όχθης.

Το πρώτο πράγμα που του είπα ήταν:

«Θες να με κλειδώσουν ξανά μέσα; Είπαν πως την επόμενη φορά θα μείνω φυλακισμένη τριάντα ημέρες!»

«Εμένα θα με φυλακίσουν για πενήντα χρόνια», μου ανταπάντησε ο Ίτου, δίχως να με κοιτάζει.

«Και τι θες να κάνω εγώ; Έτσι έχουν τα πράγματα. Είσαι άνδρας. Πρέπει να κάνεις ό,τι κάνουν όλοι οι άνδρες. Δεν πρόκειται να σε φυλακίσουν, άλλωστε. Θα παίζεις στους αγώνες, θα έρχεσαι στο χωριό να προσφέρεις υπηρεσίες, και όλα τα σχετικά. Δεν ξέρεις καν τι σημαίνει να σε έχουν φυλακή!»

«Θέλω να πάω στη Σεράντα», είπε ο Ίτου, μιλώντας βιαστικά. Τα μάτια του γυάλιζαν καθώς με κοιτούσε. «Μπορούμε να πάμε με τις αγελάδες ιππασίας μέχρι τον σταθμό των λεωφορείων στο Ρένταγκ. Έκανα οικονομίες. Έχω είκοσι τρία χάλκινα, κι έτσι μπορούμε να πάρουμε από εκεί λεωφορείο για τη Σεράντα. Οι αγελάδες θα επιστρέψουν στο χωριό μόνες τους, αν τις αφήσουμε ελεύθερες».

«Και τι φαντάζεσαι πως θα κάνεις στη Σεράντα;» τον ρώτησα, γεμάτη σαρκασμό αλλά και περιέργεια – καμιά από το χωριό μας δεν είχε επισκεφθεί ποτέ την πρωτεύουσα.

«Ζουν εκεί άνθρωποι από την Εκαμένη», μου εξήγησε.

«Την Οικουμένη», τον διόρθωσα. «Και λοιπόν;»

«Μπορούν να με πάρουν μαζί τους», μου είπε ο Ίτου.

Αισθάνθηκα πολύ παράξενα όταν άκουσα αυτά τα λόγια. Ένωθα ακόμη θυμό και περιφρόνηση, αλλά μια θλίψη άρχισε να με πλημμυρίζει σαν σκούρο νερό.

«Και γιατί να κάνουν κάτι τέτοιο; Για ποιο λόγο να ασχοληθούν με ένα μικρό αγόρι; Άλλωστε, πώς θα μπορέσεις να τους βρεις; Σε κάθε περίπτωση, είκοσι τρία χάλκινα νομίσματα δεν είναι αρκετά. Η Σεράντα είναι πολύ μακριά. Η ιδέα σου είναι χαζή. Δεν μπορείς να κάνεις κάτι τέτοιο».

«Πίστευα πως θα ερχόσουν μαζί μου», μου είπε ο Ίτου – η φωνή του είχε μαλακώσει, αλλά δεν έτρεμε.

«Δεν θα έκανα ποτέ μια τέτοια βλακεία!» του φώναξα οργισμένη.

«Καλά, λοιπόν», υποχώρησε. «Αλλά δεν θα με μαρτυρήσεις, εντάξει;»

«Όχι, δεν θα σε μαρτυρήσω», του υποσχέθηκα. «Αλλά δεν μπορείς να φύγεις, Ίτου. Δεν μπορείς. Θα ήταν... θα ήταν ατιμωτικό».

Αυτή τη φορά, όταν απάντησε, η φωνή του έτρεμε.

«Δεν με νοιάζει», μου είπε. «Δεν θέλω να είμαι έντιμος – μονάχα να είμαι ελεύθερος!»

Είχαμε βουρκώσει και οι δύο. Κάθισα πλάι του και ακουμπήσαμε ο ένας πάνω στον άλλον όπως παλιά, κλαίγοντας για λίγη ώρα – όχι πολλή. Δεν ήμασταν συνηθισμένοι στο κλάμα.

«Δεν μπορείς να κάνεις κάτι τέτοιο», του ψιθύρισα. «Δεν πρόκειται να πιάσει, Ίτου».

Έγνεψε, αποδεχόμενος τη σοφία μου.

«Δεν θα είναι και τόσο άσχημα στο Κάστρο», συνέχισα.

Ύστερα από μια στιγμή, αποτραβήχτηκε ελαφρά από κοντά μου.

«Άλλωστε, θα βλέπομαστε», πρόσθεσα.

«Πότε;» με ρώτησε εκείνος.

«Στους αγώνες. Θα σε παρακολουθώ. Βάζω στοίχημα πως θα είσαι ο καλύτερος στην ιππασία και στα άλματα. Βάζω στοίχημα πως θα κερδίσεις όλα τα βραβεία και θα γίνεις Πρωταθλητής».

Έγνεψε με μια αίσθηση καθήκοντος. Ήξερε, όπως ήξερα κι εγώ, πως είχα προδώσει την αγάπη μας, και το κληρονομικό μας δικαίωμα στη δικαιοσύνη. Ήξερε πως δεν είχε καμιά ελπίδα.

Αυτή ήταν η τελευταία φορά που μιλήσαμε μαζί μόνοι, και σχεδόν η τελευταία φορά που μιλήσαμε ακόμη και μπροστά σε άλλους.

Ο Ίτου το έσκασε δέκα μέρες αργότερα, παίρνοντας την αγελάδα ιππασίας και τραβώντας προς το Ρέντανγκ. Βρήκαν τα ίχνη του αρκετά εύκολα και τον γύρισαν πίσω στο χωριό πριν πέσει η νύχτα. Δεν ξέρω αν πίστευε πως τους είχα πει εγώ πού να ψάξουν. Ντρεπόμουν τόσο πολύ που δεν είχα πάει μαζί του, ώστε δεν άντεχα να τον αντικρίσω. Έμενα μακριά του, και οι μεγάλες δεν ήταν πια αναγκασμένες να με συγκρατούν με το ζόρι. Εκείνος, από τη μεριά του, δεν έκανε καμιά προσπάθεια να μου ξαναμιλήσει.

Ήμουν στο ξεκίνημα της εφηβείας, και είχα το πρώτο αίμα μου τη νύχτα πριν από τα γενέθλια του Ίτου. Οι γυναίκες που έχουν περίοδο δεν επιτρέπεται να πλησιάσουν τις Πύλες σε συντηρητικά Κάστρα όπως το δικό μας, κι έτσι όταν ο Ίτου έγινε άνδρας εγώ στεκόμουν πολύ πίσω του, ανάμεσα σε μερικά άλλα κορίτσια και γυναίκες, και δεν μπόρεσα να παρακολουθήσω τις λεπτομέρειες της τελετής. Στε-

κόμουν αμίλητη, ενώ εκείνες έψελναν. Κοιτούσα το χώμα, τα πόδια μου μέσα στα καινούργια μου σανδάλια, και αισθανόμουν τον πόνο και το τράβηγμα στη μήτρα μου, και τη μυστική ροή του αίματος. Θρηνούσα. Ήξερα από τότε πως η λύπη εκείνη θα με ακολουθούσε σε όλη τη ζωή μου.

Ο Ίτου πέρασε μέσα, και οι πύλες έκλεισαν.

Έγινε Νεαρός Πρωταθλητής Άλματος, και επί δύο χρόνια, όσο ήταν δεκαοκτώ και δεκαεννιά χρόνων, ήρθε μερικές φορές για να προσφέρει υπηρεσίες στο χωριό μας, αλλά εγώ δεν τον είδα ποτέ. Μια από τις φίλες μου γαμήθηκε μαζί του και ξεκίνησε να μου λέει πόσο καλός ήταν, νομίζοντας πως θα ήθελα να μάθω, αλλά εγώ της είπα να σκάσει και έφυγα τρέχοντας μέσα σε μια τυφλή οργή που καμιά από τις δυο μας δεν κατανοούσε απόλυτα.

Όταν έγινε είκοσι χρόνων, τον αντάλλαξαν και μετακόμισε σε ένα κάστρο της ανατολικής ακτής. Όταν γεννήθηκε η κόρη μου, του έγραψα ένα γράμμα, και στη συνέχεια του έστειλα κι άλλα, όμως εκείνος ποτέ δεν μου απάντησε.

Δεν ξέρω τι μάθατε για τη ζωή μου και τον κόσμο μου. Δεν ξέρω αν είπα κάτι που θα θέλατε να μάθετε. Ένωθα, όμως, την ανάγκη να τα πω.

Αυτό που ακολουθεί είναι ένα διήγημα γραμμένο το 93/1586 από μια δημοφιλή συγγραφέα της πόλης του Αντρ, τη Σεμ Γκρίντζι. Η κλασική λογοτεχνία του Σέγκρι είναι το αφηγηματικό ποίημα και το δράμα. Τα κλασικά ποιήματα και τα θεατρικά έργα γράφονταν συνεργατικά στην αρχική τους έκδοση, αλλά και υπόκειντο σε επεμβάσεις από κατοπινές γενιές, συνήθως ανωνύμων. Πολύ μικρή αξία δίνεται στη διατήρηση ενός «αυθεντικού» αρχικού κειμένου, αφού τα έργα θεωρούνται ως μια συ-

νεχής δημιουργική διαδικασία. Πιθανώς κάτω από την επιρροή της Οικουμένης, κάποιες συγγραφείς του τέλους του δεκάτου έκτου αιώνα άρχισαν να γράφουν μικρά πεζά αφηγήματα, ιστορικά και φανταστικά. Το είδος έγινε δημοφιλές, ειδικά στις πόλεις, αν και ποτέ δεν απέκτησε το τεράστιο κοινό των μεγάλων κλασικών επών και θεατρικών έργων. Κυριολεκτικά όλοι γνώριζαν το περιεχόμενο αλλά και ολόκληρες ατάκες από τα έπη και τα θεατρικά, μέσα από τα βιβλία και τον ολογράφο, και σχεδόν κάθε ενήλικη γυναίκα είχε δει ή συμμετάσχει σε παραστάσεις αρκετών από αυτά. Αποτελούσαν ένα από τα κυριότερα μέσα συνοχής της απομονωμένης κουλτούρας των Σέγκριων. Το πεζό αφήγημα, το οποίο αναγιγνώσκεται σιωπηλά, εξυπηρετεί μάλλον ως μέσο με το οποίο η ίδια η κουλτούρα αμφισβητεί τον εαυτό της, αλλά και ως εργαλείο ατομικής ηθικής αυτοεξέτασης. Οι συντηρητικές Σέγκριες αποδοκίμαζαν το λογοτεχνικό αυτό είδος ως ανταγωνιστικό προς τη δική τους έντονα συνεργατική κοινωνική δομή. Το μυθιστόρημα δεν συμπεριλαμβανόταν στα προγράμματα των φιλολογικών τμημάτων των σχολών, και συχνά το απέρριπταν με περιφρόνηση – «η φαντασία είναι για τους άνδρες».

Η Σεμ Γκρίντζι δημοσίευσε τρία βιβλία με διηγήματα. Το λιτό, σχεδόν γυμνό ύφος της είναι χαρακτηριστικό του σέγκριου διηγήματος.

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΤΑΙΡΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

Από τη Σεμ Γκρίντζι

Η Αζάκ μεγάλωσε σε έναν οίκο μητέρων της Συνοικίας του Ποταμού, κοντά στα εργοστάσια υφαντουργίας. Ήταν ένα έξυπνο κορίτσι, και τόσο η οικογένεια όσο και οι γείτονές της συγκέντρωσαν με χαρά τα χρήματα που θα την έστελναν να σπουδάσει στο κολέγιο. Επέστρεψε στην πόλη ως διευθύντρια σε ένα από τα εργοστάσια. Η Αζάκ συνεργαζόταν καλά με τις άλλες γυναίκες. Απέκτησε χρήματα. Είχε ξεκάθαρη ιδέα για το τι ήθελε να κάνει μέσα στα επόμενα χρόνια: να βρει δυο ή τρεις συνεργάτισσες με τις οποίες να δημιουργήσει έναν οίκο θυγατέρων και μια επιχείρηση.

Πανέμορφη γυναίκα, και στο άνθος της νιότης της, η Αζάκ απολάμβανε πολύ τον έρωτα, ειδικά το ζευγάρι με τους άνδρες. Αν και είχε αποταμιεύσει χρήματα για να ανοίξει την επιχείρησή της, ξόδευε πολλά και στον γαμιστρόνα, πηγαίνοντας εκεί συχνά, εξαγοράζοντας καμιά φορά τις υπηρεσίες δυο ανδρών ταυτόχρονα. Της άρεσε να τους βλέπει να συναγωνίζονται ο ένας τον άλλον σε ικανότητα πέρα από τα όρια αυτού που θα πετύχαιναν μόνοι τους, και να ντροπιάζουν ο ένας τον άλλον όταν δεν τα κατάφεραν. Έβρισκε το πεσμένο πέος αηδιαστικό, και δεν δίσταζε να διώξει οποιονδήποτε άνδρα δεν μπορούσε να μπει μέσα της τρεις ή τέσσερις φορές σε μια βραδιά.

Το κάστρο της περιοχής της αγόρασε έναν Νεαρό Πρωταθλητή στο Πρωτάθλημα Χορού των Νοτιοανατολικών Κάστρων, και πολύ σύντομα τον έστειλε στον γαμιστρόνα. Μια και τον είχε δει στον ολογράφο να χορεύει στους τελικούς, και έχοντας μαγευτεί από τη χάρη και την ομορφιά του, η Αζάκ ανυπομονούσε να εξαγοράσει τις υπηρεσίες του. Κόστιζε διπλάσια από οποιονδήποτε άλλον δια-

θέσιμο άνδρα, αλλά η Αζάκ δεν δίστασε να τα πληρώσει. Τον βρήκε όμορφο και φιλικό, πρόθυμο και ευγενικό, ικανό και υπάκουο. Το πρώτο βράδυ που πέρασαν έφθασαν μαζί στον οργασμό πέντε φορές. Πριν φύγει, η Αζάκ του άφησε ένα μεγάλο φιλοδώρημα. Μέσα σε μια εβδομάδα είχε επιστρέψει, ζητώντας τον Τόντρα. Η ηδονή που της πρόσφερε ήταν αξεπέραστη, και σύντομα της έγινε εμμονή.

«Μακάρι να σε είχα μόνο δικό μου», του είπε μια νύχτα, καθώς κείτονταν ακόμη ενωμένοι, νυσταγμένοι και χορτασμένοι.

«Αυτό ποθώ κι εγώ», της είπε εκείνος. «Εύχομαι να ήμουν υπηρέτης σου. Καμιά από τις άλλες γυναίκες που έρχονται εδώ δεν με ερεθίζουν. Δεν τις θέλω. Θέλω εσένα».

Η Αζάκ αναρωτήθηκε αν της έλεγε την αλήθεια. Την επόμενη φορά που πήγε στον γαμιστρώνα, ρώτησε δήθεν αδιάφορα τη διευθύντρια αν ο Τόντρα ήταν τόσο περιζήτητος όσο έλπιζαν αρχικά.

«Όχι», της απάντησε η διευθύντρια. «Όλες οι άλλες λένε πως του παίρνει πολλή ώρα να ερεθιστεί, και πως τους φέρεται παθητικά και αδιάφορα».

«Πολύ περίεργο», μουρμούρισε η Αζάκ.

«Όχι και τόσο», της είπε η διευθύντρια. «Είναι ερωτευμένος μαζί σου».

«Ένας άνδρας ερωτευμένος με μια γυναίκα;» απόρησε η Αζάκ, και γέλασε.

«Συμβαίνει πολύ συχνά», της εξήγησε η διευθύντρια.

«Εγώ νόμιζα πως μόνο οι γυναίκες ερωτεύονται», είπε η Αζάκ.

«Οι γυναίκες ερωτεύονται καμιά φορά έναν άνδρα, κι αυτό είναι κακό», είπε η διευθύντρια. «Μπορώ να σου δώσω μια συμβουλή, Αζάκ; Ο έρωτας πρέπει να υπάρχει μόνο ανάμεσα στις γυναίκες. Εδώ μέσα είναι παράταιρος. Δεν μπορεί να έχει καλή κατάληξη. Θα στενοχωρηθώ να χάσω τα

λεφτά, αλλά θα ήθελα να γαμηθείς με κάποιους άλλους άνδρες και να μη ζητάς πάντα τον Τόντρα. Αλλιώς, τον ενθαρρύνεις σε κάτι που θα τον βλάψει».

«Ωστόσο, κι αυτός κι εσύ βγάζετε πολλά λεφτά από μένα!» της αντιγύρισε η Αζάκ, θεωρώντας ακόμη τα λόγια της διευθύντριας ως ένα αστέιο.

«Θα έβγαζε περισσότερα από τις άλλες γυναίκες αν δεν ήταν ερωτευμένος μαζί σου», της τόνισε η διευθύντρια.

Αυτό το επιχείρημα φάνηκε αδύναμο στην Αζάκ, σε σχέση με την ηδονή που απολάμβανε κοντά στον Τόντρα, κι έτσι είπε:

«Μπορεί να πηδηχτεί με όλες όταν τελειώσω μαζί του, αλλά για την ώρα τον θέλω εγώ».

Μετά το ζευγάρι τους εκείνο το βράδυ, είπε στον Τόντρα:

«Η διευθύντρια λέει πως είσαι ερωτευμένος μαζί μου».

«Σ' το είπα κι εγώ», της θύμισε ο Τόντρα. «Σου είπα πως θέλω να ανήκω σ' εσένα και να υπηρετώ μονάχα εσένα. Θα πέθαινα για χάρη σου, Αζάκ».

«Αυτό είναι ανόητο», είπε εκείνη.

«Δεν σου αρέσω; Δεν σε ικανοποιώ;»

«Περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο άνδρα που γνώρισα ποτέ», του απάντησε, και τον φίλησε. «Είσαι πανέμορφος και με ικανοποιείς αφάνταστα, γλυκέ μου Τόντρα».

«Δεν θέλεις κάποιον από τους άλλους άνδρες που έρχονται εδώ;» τη ρώτησε.

«Όχι. Είναι όλοι άσχημοι και αδέξιοι μπροστά στον πανώριο χορευτή μου».

«Άκουσέ με, τότε», της είπε εκείνος, ανακαθίζοντας και μιλώντας με μεγάλη σοβαρότητα.

Ήταν ένας λεπτός άνδρας είκοσι δύο χρόνων, με μακριά, νευρώδη μέλη, μεγάλα μάτια, κι ένα ευαίσθητο στόμα

με λεπτά χείλη. Η Αζάκ του χάιδεψε τον γοφό, ενώ σκεπτόταν πόσο όμορφος και αξιολάτρευτος ήταν.

«Έχω ένα σχέδιο», συνέχισε ο Τόντρα. «Όταν χορεύω σε έναν από τους χορούς-εξιστορήσεις, παίζω ασφαλώς τον ρόλο της γυναίκας. Αυτό το έκανα από δώδεκα χρόνων. Όλοι λένε πως παίζω τόσο καλά τη γυναίκα, ώστε δυσκολεύονται να πιστέψουν πως βλέπουν άνδρα. Αν δραπέτευα –από εδώ, και από το Κάστρο– ως γυναίκα, θα μπορούσα να έρθω στο σπίτι σου και να ζήσω μαζί σου μεταμφιεσμένης σε υπηρέτρια».

«Τι;» φώναξε έκπληκτη η Αζάκ.

«Θα μπορούσα να ζήσω εδώ, μαζί σου», είπε εκείνος με αγωνία, σκύβοντας από πάνω της. «Μαζί σου. Θα ήμουν πάντα δίπλα σου. Θα μπορούσες να με έχεις κάθε νύχτα. Δεν θα σου κόστιζε τίποτε εκτός από το φαγητό μου. Θα μπορούσα να σε υπηρετώ, να σου φροντίζω το σπίτι, να κάνω οτιδήποτε, οτιδήποτε. Αζάκ, σε παρακαλώ, αγαπημένη μου, αφέντρα και κυρά μου, άσε με να γίνω δικός σου!»

Είδε στα μάτια της ότι δυσκολευόταν ακόμη να τον πιστέψει, και πρόσθεσε βιαστικά:

«Όταν με βαρεθείς, μπορείς να με διώξεις».

«Αν προσπαθούσες να επιστρέψεις στο Κάστρο μετά από μια απόδραση σαν κι αυτήν, θα σε μαστίγωναν μέχρι θανάτου, ανόητε!»

«Είμαι πολύτιμος», είπε εκείνος. «Θα με τιμωρούσαν, αλλά δεν θα μου έκαναν ανεπανόρθωτο κακό».

«Κάνεις λάθος. Δεν χορεύεις πια, και η αξία σου εδώ έχει πέσει, επειδή δεν κάνεις τη δουλειά σου καλά με οποιανδήποτε άλλη εκτός από εμένα. Μου το είπε η διευθύντρια».

Τα μάτια του Τόντρα είχαν βουρκώσει. Η Αζάκ δεν ήθελε να τον πληγώσει, αλλά ήταν ειλικρινά σοκαρισμένη από το τρελό σχέδιό του.

«Κι αν σε ανακαλύψουν, καλέ μου», του είπε πιο ευγε-

νικά, «εγώ θα αιμαστώ εντελώς. Είναι ένα πολύ παιδιαστικό σχέδιο, Τόντρα. Σε παρακαλώ, μην ξανασκεφθείς κάτι τέτοιο. Όμως πραγματικά σε συμπαθώ, σε λατρεύω, και δεν θέλω να είμαι με άλλον άνδρα εκτός από εσένα. Το πιστεύεις αυτό, Τόντρα;»

Εκείνος έγνεψε και συγκρατώντας τα δάκρυά του της απάντησε:

«Για την ώρα, ναι».

«Για την ώρα και για πολύ, πολύ καιρό ακόμη! Αγαπημένη μου, γλυκέ, πανέμορφε χορευτή, μπορούμε να έχουμε ο ένας τον άλλον για όσο καιρό θέλουμε, επί χρόνια και χρόνια! Σε παρακαλώ, μονάχα, να κάνεις το καθήκον σου και με τις άλλες γυναίκες που έρχονται εδώ έτσι, ώστε να μη σε πουλήσουν κάπου μακριά από το Κάστρο σου! Δεν θα αντέξω να σε χάσω, Τόντρα».

Τον άρπαξε παθιασμένα στην αγκαλιά της και, ερεθίζοντάς τον αμέσως, ανοίχτηκε σ' αυτόν. Σύντομα φώναζαν και οι δύο μέσα σε σπασμούς ηδονής.

Αν και η Αζάκ δεν μπορούσε να πάρει τον έρωτά του στα σοβαρά –αφού τίποτε καλό δεν μπορούσε να προέλθει από ένα τέτοιο παράταιρο συναίσθημα πέρα από ανόητα σχέδια σαν κι εκείνο που της είχε προτείνει– τα λόγια του είχαν αγγίξει την καρδιά της, κι ένιωθε πλέον γι' αυτόν μια τρυφερότητα που μεγάλωνε πολύ την απόλαυση του ζευγαρώματός του. Έτσι, για περισσότερο από έναν χρόνο, περνούσε δύο ή τρεις νύχτες την εβδομάδα μαζί του στον γαμιστρόνα, όσο δηλαδή της επέτρεπε η οικονομική της ευχέρεια. Η διευθύντρια, προσπαθώντας ακόμη να αποθαρρύνει τον έρωτά του, δεν μείωνε την αμοιβή του Τόντρα, έστω και αν δεν ήταν δημοφιλής ανάμεσα στις άλλες πελάτισσες του γαμιστρόνα. Έτσι η Αζάκ ξόδευε πάρα πολλά χρήματά μαζί του – αν κι εκείνος, μετά την πρώτη νύχτα, δεν ξαναδέχτηκε ποτέ φιλοδώρημα από αυτήν.

Ύστερα, μια γυναίκα η οποία δεν μπορούσε να συλλάβει με κανέναν από τους γεννήτορες του γαμιστρώνα δοκίμασε τον Τόντρα, και αμέσως μετά τις πρώτες εξετάσεις αποκαλύφθηκε πως το έμβρυο ήταν αρσενικό. Μια άλλη γυναίκα συνέλαβε κι εκείνη από τον Τόντρα, και πάλι το παιδί αποδείχθηκε αρσενικό. Αμέσως, ο Τόντρα άρχισε να έχει μεγάλη ζήτηση ως γεννήτορας. Γυναίκες έρχονταν σε αυτόν από όλη την πόλη για να τις υπηρετήσει. Αυτό σήμαινε, ασφαλώς, πως έπρεπε να είναι ελεύθερος στη διάρκεια της περιόδου της ωορρηξίας τους. Έτσι, πολλά βράδια πλέον δεν μπορούσε να συναντηθεί με την Αζάκ, επειδή η διευθύντρια δεν σήκωνε δωροδοκίες. Στον Τόντρα δεν άρεσε καθόλου η ζήτηση που είχε, αλλά η Αζάκ τον καλόπιανε και τον καθησύχαζε, λέγοντάς του πόσο περήφανη ήταν γι' αυτόν, και πως η δουλειά του δεν θα εμπόδιζε ποτέ τον έρωτά τους. Στην πραγματικότητα, μάλιστα, δεν λυπόταν και τόσο πολύ για τη ζήτηση που είχε ο Τόντρα, επειδή είχε βρει κάποιον άλλο πρόσωπο με το οποίο ήθελε να περνά τα βράδια της.

Το πρόσωπο αυτό ήταν μια νεαρή γυναίκα που ονομαζόταν Ζεντρο, και η οποία εργαζόταν σε ένα εργοστάσιο ως επισκευάστρια μηχανών. Ήταν ψηλή και όμορφη. Η Αζάκ πρόσεξε στην αρχή με πόση άνεση και δύναμη περπατούσε, και με πόση περηφάνια στεκόταν. Βρήκε μια πρόφαση για να τη γνωρίσει. Η Αζάκ πίστευε πως η Ζαντρο τη θαύμαζε, αλλά για πολύ καιρό συμπεριφέρονταν η μια στην άλλη ως φίλες, χωρίς να κάνουν ερωτικά ανοίγματα. Έκαναν όμως συντροφιά, πήγαιναν μαζί στους αγώνες και στους χορούς, και η Αζάκ ανακάλυψε πως της άρεσε καλύτερα εκείνη η ανοιχτή και κοινωνική ζωή από το να είναι συνεχώς κλεισμένη στον γαμιστρώνα μαζί με τον Τόντρα. Άρχισαν να σχεδιάζουν πώς θα ανοίξουν συνεταιρικά ένα συνεργείο επισκευής μηχανών. Καθώς ο χρόνος περνούσε, η Αζάκ ανα-

άλυπτε πως το πανέμορφο κορμί της Ζεντρο βρισκόταν πάντα μέσα στη σκέψη της. Τελικά, κάποιο απόγευμα, μέσα στο εργένικο διαμέρισμά της, είπε στη φίλη της πως ήταν ερωτευμένη μαζί της, τονίζοντάς της ωστόσο ότι δεν ήθελε να βαρύνει τη φιλία τους με μια επιθυμία που δεν θα έβρισκε ανταπόκριση.

«Κι εγώ σε θέλω από την πρώτη στιγμή που σε είδα», της απάντησε η Ζεντρο. «Απλώς, δεν ήθελα να σε φέρω σε δύσκολη θέση με την επιθυμία μου. Νόμιζα πως προτιμούσες τους άνδρες».

«Μέχρι τώρα τους προτιμούσα, αλλά θέλω να κάνω έρωτα μαζί σου», της είπε η Αζάκ.

Στην αρχή ήταν ντροπαλή, αλλά η Ζαντρο ήταν έμπειρη και επιδέξια, και μπορούσε να παρατείνει τους οργανισμούς της Αζάκ, μέχρι που εκείνη ανακάλυψε ηδονές που ούτε καν είχε ονειρευτεί ποτέ.

«Με έκανες γυναίκα», είπε στη Ζεντρο.

«Τότε, ας γίνουμε σύζυγοι», της πρότεινε η Ζεντρο γεμάτη χαρά.

Έτσι παντρεύτηκαν και μετακόμισαν σε ένα σπίτι στα δυτικά της πόλης, αφήνοντας το εργοστάσιο και ανοίγοντας μια επιχείρηση μαζί.

Όλον αυτόν τον καιρό, η Αζάκ δεν είχε πει τίποτε για τον καινούργιο της έρωτα στον Τόντρα, τον οποίο έβλεπε πια όλο και πιο σπάνια. Νιώθοντας κάποια ντροπή για τη δειλία της, προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό της πως ο Τόντρα θα ήταν τόσο απασχολημένος να σπέρνει παιδιά, ώστε δεν θα αισθανόταν την έλλειψή της. Στο κάτω-κάτω, παρά τις ρομαντικές κουβέντες περί έρωτα, ήταν άνδρας, και για έναν άνδρα το γαμήσι ήταν το πιο σημαντικό πράγμα, αντί να είναι απλώς ένα στοιχείο του έρωτα και της ζωής, όπως συμβαίνει σε μια γυναίκα.

Όταν παντρεύτηκε τη Ζεντρο, έστειλε ένα γράμμα στον

Τόντρα, λέγοντάς του πως τα μονοπάτια τους είχαν πια χωρίσει, πως επρόκειτο να μετακομίσει, και πως δεν θα τον ξανάβλεπε, αν και πάντα θα τον θυμόταν με τρυφερότητα.

Πήρε αμέσως μια απάντηση από τον Τόντρα, ένα γράμμα στο οποίο την ικέτευε να έρθει και να του μιλήσει από κοντά. Το γράμμα ήταν γεμάτο όρκους αιώνιας αγάπης, ανορθόγραφο και τόσο κακογραμμένο που σχεδόν δεν μπορούσε να το διαβάσει.

Το γράμμα του της προκάλεσε συγκίνηση, αμηχανία και ντροπή. Δεν του απάντησε.

Ο Τόντρα της έγραψε επανειλημμένα, προσπαθώντας να επικοινωνήσει μαζί της με το ολογραφικό δίκτυο που είχαν εγκαταστήσει στην καινούργια της επιχείρηση. Η Ζεντρο τη συμβούλεψε να μην του απαντήσει με κανέναν τρόπο, λέγοντας:

«Θα ήταν σκληρόκαρδο από μέρους σου να τον ενθαρρύνεις».

Η καινούργια τους επιχείρηση πήγε καλά από την αρχή. Κάποιο βράδυ, κι ενώ έκοβαν λαχανικά για το δείπνο, ακούστηκε ένα χτύπημα στην πόρτα.

«Εμπρός», είπε η Ζεντρο, νομίζοντας πως ήταν η Τσότσι, μια φίλη που σκέπτονταν να δεχθούν ως τρίτη συνέταιρο.

Μέσα μπήκε μια άγνωστη, μια ψηλή, πανέμορφη γυναίκα, μ' ένα μαντίλι στα μαλλιά. Η άγνωστη πήγε κατευθείαν στην Αζάκ και της είπε με πνιγμένη φωνή:

«Αζάκ, Αζάκ, σε παρακαλώ, άσε με να μείνω μαζί σου».

Το μαντίλι έπεσε από τα μακριά μαλλιά, και η Αζάκ αναγνώρισε τον Τόντρα.

Ξαφνιάστηκε, και φοβήθηκε κάπως, αλλά ήξερε τον Τόντρα πολύ καιρό και τον συμπαθούσε. Αυτή η συνήθεια την έκανε να απλώσει τα χέρια της για να τον χαιρετήσει. Διέ-

κρινε τον φόβο και την απελπισία στο πρόσωπό του, και τον λυπήθηκε.

Όμως η Ζεντρο, η οποία κατάλαβε αμέσως ποιος ήταν, ενοχλήθηκε και θύμωσε. Στα χέρια της κρατούσε το μαχαίρι που έκοβε τα λαχανικά. Βγήκε από το δωμάτιο στα κρυφά και κάλεσε την αστυνομία.

Όταν επέστρεψε, βρήκε τον άνδρα να ικετεύει ακόμη την Αζάκ να του επιτρέψει να μείνει κρυμμένος στο σπίτι τους ως υπηρέτης.

«Θα κάνω τα πάντα», της έλεγε. «Σε παρακαλώ, Αζάκ, μοναδική μου αγάπη! Δεν μπορώ να ζήσω χωρίς εσένα. Δεν μπορώ να υπηρετώ άλλο όλες αυτές τις άγνωστες που το μόνο που θέλουν είναι να μείνουν έγκυες. Δεν μπορώ να χορέψω άλλο πια. Σκέπτομαι μονάχα εσένα, κι είσαι η μοναδική μου ελπίδα. Θα είμαι σαν αληθινή γυναίκα και κανένας δεν θα με καταλάβει. Θα κόψω και τα μαλλιά μου, κι ούτε που θα με γνωρίσουν!»

Συνέχισε με τον ίδιο τρόπο, σχεδόν απειλητικός μέσα στο πάθος του, αλλά και αξιοθρήνητος. Η Ζεντρο τον άκουγε παγερά, θεωρώντας τον τρελό. Η Αζάκ, από τη μεριά της, τον άκουγε με πόνο και ντροπή.

«Όχι, όχι, αυτό δεν γίνεται», έλεγε και ξανάλεγε.

Όμως, εκείνος δεν ήθελε να την ακούσει.

Όταν οι αστυνομικές έφθασαν στην πόρτα κι εκείνος το κατάλαβε, έτρεξε στο πίσω μέρος του σπιτιού αναζητώντας κάποια έξοδο. Οι αστυνομικές τον έπιασαν μέσα στην κρεβατοκάμαρα. Τους αντιστάθηκε απεγνωσμένα, κι εκείνες τον υπέταξαν με τη βία. Η Αζάκ τους φώναζε να μην του κάνουν κακό, όμως εκείνες δεν της έδωσαν σημασία, στρίβοντας τα χέρια του και χτυπώντας τον στο κεφάλι μέχρι που έπαψε να αντιστέκεται. Τον έσυραν έξω. Η αξιωματικός έμεινε να πάρει καταθέσεις. Η Αζάκ προσπάθησε να υπερασπίσει τον Τόντρα, αλλά η Ζεντρο δήλωσε τι ακριβώς

είχε συμβεί, προσθέτοντας πως τον θεωρούσε παράφρονα και επικίνδυνο.

Έπειτα από μερικές ημέρες, η Αζάκ έμαθε από το αστυνομικό τμήμα ότι ο Τόντρα είχε επιστραφεί στο Κάστρο με μια προειδοποίηση να μη σταλεί ξανά στον γαμιστρώνα για έναν χρόνο, ή μέχρι που οι Άρχοντες των Κάστρων να τον θεωρήσουν ικανό για υπεύθυνη συμπεριφορά. Η Αζάκ ανησυχούσε και αναρωπιόταν με ποιον τρόπο θα τον τιμωρούσαν.

«Δεν πρόκειται να του κάνουν κακό», της είπε η Ζεντρ. «Είναι πολύτιμος».

Ήταν αυτά που της είχε πει και ο ίδιος, και η Αζάκ το πίστεψε με ανακούφιση. Ένωθε μάλιστα ακόμη μεγαλύτερη ανακούφιση ξέροντας πως τον είχε ξεφορτωθεί.

Αυτή και η Ζεντρ πήραν την Τσότσι πρώτα ως συντάξι-ρο και μετά ως σύζυγο. Η Τσότσι ήταν μια γυναίκα από τη συνοικία της αποβάθρας, ανθεκτική και ευδιάθετη, δουλευταρού και άνετη στον έρωτα, δίχως πολλές απαιτήσεις. Ήταν ευτυχισμένες η μια με την άλλη, και οι δουλειές τους πήγαιναν καλά.

Πέρασε μια χρονιά, κι άλλη μία. Η Αζάκ επέστρεψε κάποια στιγμή στην παλιά γειτονιά της για να κανονίσει ένα συμβόλαιο επισκευών με δυο γυναίκες από το εργοστάσιο όπου δούλευε αρχικά. Τις ρώτησε για τον Τόντρα. Της είπαν πως κάπου-κάπου ερχόταν στον γαμιστρώνα. Είχε ονομαστεί Πρώτος Γεννήτορας του Κάστρου για εκείνη τη χρονιά, και ήταν σε μεγάλη ζήτηση, αν και η τιμή του είχε πάει στα ύψη, επειδή είχε αφήσει έγκυες τόσες γυναίκες και πολλά από τα παιδιά ήταν αρσενικά. Παρ' όλα αυτά δεν τον προτιμούσαν, επειδή είχε τη φήμη πως ήταν βίαιος σαν εραστής, ακόμη και σκληρός. Οι γυναίκες τον ζητούσαν μόνο αν ήθελαν να συλλάβουν. Η Αζάκ αναλογίστηκε πόσο ευγενικός ήταν μαζί της και δυσκολεύοταν να τον φανταστεί να συμπε-

ριφέρεται βίαια. Σκέφθηκε πως η σκληρή τιμωρία μέσα στο Κάστρο έπρεπε να του είχε αλλοιώσει τον χαρακτήρα. Όμως δεν μπορούσε να πιστέψει πως βαθιά μέσα του είχε αλλάξει.

Πέρασε άλλος ένας χρόνος. Η επιχείρηση πήγαινε πολύ καλά, και η Αζάκ με την Τσότσι είχαν αρχίσει στα σοβαρά να σκέπτονται να αποκτήσουν παιδιά. Η Ζεντρ δεν είχε διάθεση να μείνει έγκυος, αν και με χαρά θα δεχόταν τον ρόλο της μητέρας. Η Τσότσι είχε κάποιον άνδρα που προτιμούσε στον τοπικό γαμιστρώνα, και στον οποίο πήγαινε πού και πού για ηδονή και μόνο. Αρχισε να τον επισκέπτεται στη διάρκεια της ωορρηξίας της, επειδή είχε τη φήμη καλού γεννήτορα.

Η Αζάκ δεν είχε πάει σε γαμιστρώνα από την εποχή που αυτή και η Ζεντρ είχαν παντρευτεί. Είχε σε μεγάλη υπόληψη τη συζυγική πίστη, και δεν έκανε έρωτα με κανέναν άλλον εκτός από τη Ζεντρ και την Τσότσι. Όταν σκέφθηκε να μείνει έγκυος, ανακάλυψε πως το παλιό της ενδιαφέρον για πήδημα με τους άνδρες είχε σβήσει, και μάλιστα είχε μετατραπεί σε απέχθεια. Δεν της άρεσε η ιδέα της τεχνητής γονιμοποίησης μέσω μιας τράπεζας σπέρματος, αλλά η σκέψη πως θα άφηνε κάποιον άγνωστο να διεισδύσει μέσα της ήταν γι' αυτήν ακόμη πιο αποκρουστική. Τελικά, σκέφθηκε τον Τόντρα, τον οποίο είχε πραγματικά αγαπήσει και με τον οποίο είχε νιώσει αληθινή ηδονή. Ο Τόντρα ήταν και πάλι Πρώτος Γεννήτορας, γνωστός σε όλη την πόλη ως αξιόπιστος επιβήτορας. Σίγουρα δεν υπήρχε άλλος άνδρας με τον οποίο θα μπορούσε να νιώσει ηδονή. Εξ άλλου, την είχε αγαπήσει τόσο πολύ ώστε είχε θέσει την καριέρα του, ακόμη και τη ζωή του, σε κίνδυνο, στην προσπάθειά του να βρεθεί κοντά της. Αυτή η ανευθυνότητα ανήκε στο παρελθόν. Δεν της είχε ξαναγράφει, και τόσο οι Άρχοντες του Κάστρου όσο και οι διευθύντριες του γαμιστρώνα δεν θα τον άφηναν να υπηρε-

τήσει ξανά γυναίκες αν τον θεωρούσαν τρελό ή αναξιόπιστο. Σκέφθηκε, λοιπόν, πως μετά από τόσο καιρό θα μπορούσε να πάει να τον βρει και να του προσφέρει την ηδονή που τόσο επιζητούσε.

Ενημέρωσε τον γαμιστρόνα για την αναμενόμενη χρονική περίοδο της επόμενης ωορρηξίας της, ζητώντας τον Τόντρα. Ήταν ήδη κλεισμένος για εκείνη την περίοδο, και της πρόσφεραν έναν άλλον γεννήτορα, αλλά εκείνη προτίμησε να περιμένει μέχρι τον επόμενο μήνα.

Η Τσότσι είχε ήδη συλλάβει και ήταν ενθουσιασμένη.

«Βιάσου, βιάσου!» είπε στην Αζάκ. «Θέλουμε δίδυμα».

Η Αζάκ συνειδητοποίησε πως ανυπόμονουσε να βρεθεί μαζί με τον Τόντρα. Λυπόταν για το βίαιο επεισόδιο της τελευταίας τους συνάντησης και τον πόνο που του είχε προκαλέσει, κι έτσι του έγγραψε το ακόλουθο γράμμα:

«Καλέ μου, ελπίζω ο μακρύς χωρισμός μας και ο πόνος της τελευταίας μας συνάντησης να ξεχαστεί μέσα στη χαρά της επανένωσής μας, και να με αγαπάς ακόμη όπως σε αγαπώ κι εγώ. Θα είμαι πολύ περήφανη να αποκτήσω το παιδί σου, και ας ελπίζουμε πως θα είναι γιος! Ανυπομονώ να σε ξαναδώ, πανέμορφε χορευτή μου! Η Αζάκ σου».

Ο Τόντρα δεν είχε χρόνο να απαντήσει σε αυτό το γράμμα της, διότι άρχισε η ωορρηξία της. Η Αζάκ ντύθηκε με τα καλύτερα ρούχα της. Η Ζεντρο ήταν ακόμη επιφυλακτική και προσπάθησε να την αποτρέψει. Της ευχήθηκε καλή τύχη μάλλον κατσούφικα. Η Τσότσι της κρέμασε ένα φυλαχτό μητρότητας γύρω από τον λαιμό, και η Αζάκ ξεκίνησε.

Στον γαμιστρόνα είχε αναλάβει καθήκοντα μια καινούργια διευθύντρια, μια νεαρή με τραχύ πρόσωπο που της είπε:

«Φώναξε αν έχεις πρόβλημα μαζί του. Μπορεί να είναι ο Πρώτος Γεννήτορας, αλλά είναι σκληρός, και δεν θέλουμε να τον αφήνουμε να πονάει τις γυναίκες».

«Εμένα δεν πρόκειται να μου κάνει κακό», απάντησε η Αζάκ χαμογελώντας, και μπήκε ανυπόμονα στο γνώριμο δωμάτιο όπου αυτή και ο Τόντρα είχαν απολαύσει τόσες πολλές φορές ο ένας το κορμί του άλλου.

Εκείνος την περίμενε όρθιος κοντά στο παράθυρο, όπως συνήθιζε να κάνει και παλιά. Όταν γύρισε να την κοιτάξει, ήταν ακριβώς όπως τον θυμόταν, με μακριά πόδια και χέρια, και μεταξένια μαλλιά που κυλούσαν σαν νερό στην πλάτη του. Τα μεγάλα μάτια του την κοίταξαν με διαπεραστικό βλέμμα.

«Τόντρα!» του είπε, και τον πλησίασε με ανοιχτή αγκαλιά.

Της έπιασε τα χέρια και πρόφερε το όνομά της.

«Πήρες το γράμμα μου; Είσαι ευτυχισμένος;»

«Ναι», της απάντησε χαμογελώντας.

«Και όλη εκείνη η δυστυχία και οι βλακειές περί έρωτα έχουν ξεχαστεί; Λυπάμαι τόσο που πληγώθηκαν, Τόντρα, και δεν θέλω να ξανασυμβεί. Δεν μπορούμε να είμαστε οι εαυτοί μας και να χαρούμε ο ένας τον άλλον όπως παλιά;»

«Ναι, όλα αυτά τέλειωσαν», της είπε. «Και είμαι ευτυχισμένος που σε βλέπω».

Την τράβηξε ευγενικά κοντά του. Άρχισε να τη γδύνει με τρυφερότητα και να χαϊδεύει το σώμα της, ακριβώς όπως συνήθιζε παλιά, ξέροντας τι της πρόσφερε ηδονή, ενώ κι εκείνη θυμήθηκε τι άρεσε στον ίδιο. Ξάπλωσαν μαζί γυμνοί. Η Αζάκ χαϊδευε το σηκωμένο πέος του, ερεθισμένη αλλά και κάπως απρόθυμη να δεχθεί μια διείσδυση μετά από τόσο καιρό, όταν εκείνος μετακίνησε το μπράτσο του σαν να ένιωθε άβολα. Τραβήχτηκε λίγο μακριά του, και τότε είδε πως στο χέρι του κρατούσε ένα μαχαίρι, το οποίο θα έπρε-

πε να είχε χωμένο κάτω από το κρεβάτι. Το κρατούσε κρυμμένο πίσω από την πλάτη του.

Παρ' όλο που ένιωσε τη μήτρα της να παγώνει, συνέχισε να χαϊδεύει το πέος και τους όρχεις του, χωρίς να τολμά να πει λέξη αλλά και μη τολμώντας να τραβηχτεί μακριά, επειδή την κρατούσε σφιχτά με το άλλο χέρι.

Ξαφνικά, εκείνος έπεσε επάνω της και έχωσε το πέος του μέσα της με ένα τίναγμα τόσο οδυνηρό, ώστε για μια στιγμή εκείνη φαντάστηκε πως ήταν το μαχαίρι. Εκσπερμάτωσε σχεδόν αμέσως. Καθώς το κορμί του αφιδωνόταν, εκείνη του ξέφυγε, πήγε παραπατώντας μέχρι την πόρτα, και βγήκε έξω φωνάζοντας βοήθεια.

Την κυνήγησε και την κάρφωσε με το μαχαίρι στην ωμοπλάτη πριν η διευθύντρια και άλλες γυναίκες και άνδρες καταφέρουν να τον ακινητοποιήσουν. Οι άνδρες θύμωσαν πολύ, και του συμπεριφέρθηκαν με μια βία που οι διαμαρτυρίες της διευθύντριας δεν κατάφεραν να μειώσουν. Γυμνός, ματωμένος και μισολιπόθυμος, μεταφέρθηκε την ίδια στιγμή δεμένος χειροπόδαρα στο Κάστρο.

Όλοι μαζεύτηκαν γύρω από την Αζάκ, κοιτάζοντάς την όσο κάποιες καθάριζαν και έδεναν το επιπόλαιο τραύμα της. Ταραγμένη και συγχυσμένη, ρωτούσε διαρκώς:

«Τι θα του κάνουν;»

«Τι λες να κάνουν σε έναν βιαστή με δολοφονικά ένστικτα;» της είπε η διευθύντρια. «Να του δώσουν κανένα βραβείο; Θα τον ευνοχίσουν!»

«Μα το λάθος ήταν δικό μου», μουρμούρισε η Αζάκ.

«Είσαι τρελή; Τράβα στο σπίτι σου», της είπε η διευθύντρια κοιτάζοντάς την άγρια.

Επέστρεψε στο δωμάτιο και άρχισε να ντύνεται μηχανικά. Κοίταξε το κρεβάτι όπου είχαν ξαπλώσει και το παράθυρο όπου στεκόταν ο Τόντρα. Θυμήθηκε πώς τον είχε δει να χορεύει σε εκείνο τον διαγωνισμό πριν από τόσα χρόνια,

όταν είχε στεφτεί πρωταθλητής. *Η ζωή μου πάει στραβά, σκέφθημε. Όμως δεν ήξερε πώς να την ισιώσει.*

Οι αλλαγές στους κοινωνικούς και πολιτιστικούς θεσμούς των Σέγκριων δεν ακολούθησαν την καταστροφική πορεία που φοβόταν η Ευθυμία. Ήταν αργές, και η κατεύθυνσή τους ασαφής. Το 93/1602 το Κολέγιο Τερχάντα προσκάλεσε άνδρες από δυο γειτονικά Κάστρα να εγγραφούν ως φοιτητές, και τρεις άνδρες το έκαναν. Μέσα στις επόμενες δεκαετίες, τα περισσότερα κολέγια άνοιξαν τις πόρτες τους στους άνδρες. Μόλις αποφοιτούσαν, οι άνδρες σπουδαστές έπρεπε να επιστρέψουν στα Κάστρα τους, εκτός και αν εγκατέλειπαν τον πλανήτη, αφού οι ντόπιοι δεν επιτρέπóταν να ζουν οπουδήποτε αλλού παρά μόνο ως φοιτητές σε ένα κολέγιο ή μέσα σε ένα Κάστρο. Όλα αυτά, μέχρι που ψηφίστηκε ο Νόμος της Ανοιχτής Πύλης, το 93/1662.

Ακόμη και μετά την ψήφιση αυτού του νόμου, τα Κάστρα παρέμεναν κλειστά για τις γυναίκες, και η έξοδος των ανδρών από τα Κάστρα ήταν πολύ πιο αργή από όσο φοβόντουσαν όσες είχαν αντιτεθεί στο νομοσχέδιο. Η προσαρμογή της Κοινωνίας στον Νόμο της Ανοιχτής Πύλης δεν ήταν εύκολη. Σε αρκετές περιοχές τα προγράμματα εκπαίδευσης των ανδρών σε βασικές δεξιότητες, όπως η καλλιέργεια της γης και οι οικοδομές, είχαν σχετική επιτυχία. Οι άνδρες εργάζονταν σε ανταγωνιστικές ομάδες, απομονωμένοι αλλά και ελεγχόμενοι από εταιρείες γυναικών. Αρκετοί Σέγκριοι έχουν έρθει στον Χάιν για σπουδές τα τελευταία χρόνια – περισσότεροι άνδρες από γυναίκες, παρά

τη μεγάλη αριθμητική ανισορροπία που εξακολουθεί να υφίσταται.

Το ακόλουθο αυτοβιογραφικό κείμενο, γραμμένο από έναν από αυτούς τους άνδρες, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, μια και ο άνδρας αυτός αναμείχθηκε στα γεγονότα που οδήγησαν άμεσα στην ψήφιση του Νόμου της Ανοιχτής Πύλης.

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙΩΤΗ ΑΡΝΤΑΡ ΝΤΕΖ

Γεννήθηκα στον Οικουμενικό Κύκλο 93, Έτος 1641, στη Ρακέντρ του Σέγκρι. Η Ρακέντρ ήταν μια ήρεμη, ευημερούσα και συντηρητική κωμόπολη, κι εγώ ανατράφηκα με την παλιά παράδοση, ως το χαϊδεμένο αρσενικό παιδί ενός μεγάλου οίκου μητέρων. Συνολικά ήμασταν δεκαεπτά άτομα, χωρίς να μετράμε το υπηρετικό προσωπικό – μια προγιαγιά, δυο γιαγιάδες, τέσσερις μητέρες, εννιά κόρες, κι εγώ. Η οικονομική μας κατάσταση ήταν καλή. Όλες οι γυναίκες ήταν ή είχαν υπάρξει στα νιάτα τους διευθύντριες ή εξειδικευμένες εργάτριες στα Κεραμοποιεία της Ρακέντρ, την κύρια βιομηχανία της κωμόπολης. Γιορτάζαμε όλες τις αργίες με μεγαλοπρέπεια και ενεργητικότητα, διακοσμούσαμε το σπίτι από την οροφή έως τα θεμέλια με σημαϊάκια για το Χιλαλί, φτιάχναμε απίθανες στολές για τη Γιορτή του Θερισμού, και γιορτάζαμε τα γενέθλια κάποιου με δώρα από παντού κάθε λίγες εβδομάδες. Ήμουν χαϊδεμένος, όπως ανέφερα, αλλά όχι και κακομαθημένος – έτσι τουλάχιστον πιστεύω εγώ. Τα γενέθλιά μου δεν ήταν πιο εντυπωσιακά από εκείνα των αδελφών μου, και μου επέτρεπαν να τρέχω και να παίζω μαζί τους σαν να ήμουν κορίτσι. Πάντα όμως αντιλαμβανόμουν, όπως κι εκείνες, ότι τα μάτια των μητέρων μας έπε-

φταν επάνω μου με διαφορετικό βλέμμα – μελαγχολικό, επιφυλακτικό, και μερικές φορές, καθώς μεγάλωνα, απελπισμένο.

Μετά την Επιβεβαίωση, η φυσική μητέρα μου ή η μητέρα της με πήγαιναν στο Κάστρο Ρακέντρ κάθε άνοιξη, τη Μέρα της Επίσκεψης. Οι πύλες του Πάρκου, που είχαν ανοίξει για να δεχθούν εμένα και μόνο (μέσα στον πανικό μου) για την Επιβεβαίωση, παρέμεναν κλειστές, όμως κυλιόμενες σκάλες είχαν τοποθετηθεί πάνω στα τείχη του πάρκου. Εγώ και μερικά άλλα αγόρια από την κωμόπολη τις ανεβαίναμε για να καθίσουμε με μεγάλη επισημότητα, πάνω σε μαξιλάρια και κάτω από τέντες, για να δούμε επιδείξεις χορών, ακροβατικά με ταύρους, πάλη, και άλλα αθλήματα στο μεγάλο Στάδιο που υπήρχε στο εσωτερικό των τειχών. Οι μητέρες μας περίμεναν από κάτω, έξω, στις υπαίθριες κερκίδες του δημόσιου σταδίου. Άνδρες και νέοι από το Κάστρο κάθονταν μαζί μας, εξηγώντας μας τους κανόνες των αθλημάτων και δείχνοντάς μας τα πλεονεκτήματα ενός χορευτή ή παλαιστή. Μας φέρονταν με σοβαρότητα και μας έκαναν να αισθανόμαστε σημαντικοί. Το απολάμβανα πολύ. Ωστόσο, όταν κατέβαινα από το τείχος και ξεκινούσα για το σπίτι μου, όλα αυτά έφευγαν από το μυαλό μου, σαν μια στολή που είχα πετάξει από πάνω μου, σαν ένας ρόλος που είχε τελειώσει. Ύστερα συνέχιζα να εργάζομαι και να παίζω στον οίκο των μητέρων μαζί με την οικογένειά μου, την αληθινή μου ζωή.

Όταν έγινα δέκα χρόνων, πήγα να παρακολουθήσω μαθήματα στην Τάξη των Αγοριών, στο κέντρο της πόλης. Το σχολείο εκείνο είχε δημιουργηθεί πριν από σαράντα ή πενήντα χρόνια, ως γέφυρα ανάμεσα στους οίκους των μητέρων και στο Κάστρο, αλλά το κάστρο, κάτω από μια πρόσφατη αντιδραστική διακυβέρνηση, είχε προσφάτως αποσυρθεί από το πρόγραμμα. Ο Άρχοντας Φασό δεν επέτρεπε στους

άνδρες του να βγαίνουν από τα τείχη παρά μόνο για να πάνε στον γαμιστρώνα – ακόμη κι εκεί έπρεπε να πηγαίνουν με κλειστό αμάξι και να επιστρέφουν με το πρώτο φως της μέρας. Έτσι, δεν υπήρχαν άνδρες για να διδάσκουν στην τάξη. Οι γυναίκες της πόλης, που είχαν προσπαθήσει να μου εξηγήσουν τι θα έπρεπε να περιμένω όταν θα πήγαινα να ζήσω στο Κάστρο, στην πραγματικότητα δεν ήξεραν και πολλά πράγματα περισσότερο από μένα. Όσο καλοπροαίρετες και αν ήταν, ως επί το πλείστον με φόβιζαν και με μπερδεύαν. Όμως ο φόβος και η σύγχυση ήταν από μόνα τους μια κατάλληλη προετοιμασία.

Δεν είμαι σε θέση να περιγράψω την τελετή της Αποκοπής. Ειλικρινά δεν μπορώ. Οι άνδρες στον Σέγκρι εκείνο τον καιρό είχαν αυτό το πλεονέκτημα: γνώριζαν τι ακριβώς σημαίνει θάνατος. Είχαν όλοι πεθάνει μια φορά πριν από τον σωματικό τους θάνατο. Είχαν γυρίσει πίσω και είχαν δει ολόκληρη τη ζωή τους, κάθε μέρος και πρόσωπο που είχαν αγαπήσει, και τα είχαν αποχωριστεί καθώς η πύλη έκλεινε.

Τον καιρό της Αποκοπής μου, το μικρό μας Κάστρο ήταν εσωτερικά διχασμένο σε «κολεγιακούς» και σε «παράδοσιακούς», δηλαδή μια φιλελεύθερη παράταξη που είχε απομείνει από την εποχή του Άρχοντα Ισόγκ, και μια νεότερη, άκρως συντηρητική παράταξη. Το ρήγμα είχε ήδη μεγαλώσει καταστροφικά όταν έφθασα στο Κάστρο. Η κυριαρχία του Άρχοντα Φοσό γινόταν ολοένα και πιο σκληρή και παράλογη. Κυβερνούσε με διαφθορά, κτηνωδία και σκληρότητα. Όλοι όσοι ζούσαμε εκεί ασφαλώς είχαμε επηρεαστεί, και θα είχαμε χαθεί αν δεν υπήρχε μια ισχυρή, σταθερή, ηθική αντίσταση που εστιαζόταν γύρω από τον Ραγκάζ και τον Κοχαντράτ, παλιούς προστατευόμενους του Άρχοντα Ισόγκ. Οι δυο αυτοί άνδρες ήταν στα φανερά ερωτικοί σύντροφοι, και υποστηρικτές τους ήταν όλοι οι ομοφυλόφιλοι του Κάστρου, καθώς και αρκετοί άλλοι άνδρες και μεγαλύτερα αγόρια.

Οι πρώτες ημέρες και μήνες μου στον κοιτώνα των Νεοφερμένων ήταν μια ακατάπαυστη εναλλαγή συναισθημάτων φρίκης, μίσους και ντροπής, καθώς τα αγόρια που βρίσκονταν εκεί μερικούς μήνες ή λίγα χρόνια πριν από μένα παροτρύνονταν να ταπεινώσουν και να κακοποιήσουν κάθε νεοφερμένο για να τον κάνουν άνδρα – αλλά και συναισθημάτων ανακούφισης, ευγνωμοσύνης και αγάπης, καθώς τα αγόρια που επηρεάζονταν από τους κολεγιακούς μου πρόσφεραν μυστικά τη φιλία και την προστασία τους. Με βοηθούσαν στα αγωνίσματα και στους διαγωνισμούς και με έπαιρναν στα κρεβάτια τους τη νύχτα, όχι για να ζευγαρώσουν μαζί μου αλλά για να με προστατέψουν από τους βιαστές. Ο Άρχοντας Φοσό απεχθανόταν την ομοφυλοφιλία των ενηλίκων και θα επανέφερε την ποινή του θανάτου αν το επέτρεπε το Δημοτικό Συμβούλιο. Αν και δεν τολμούσε να τιμωρήσει τον Ραγκάζ και τον Κοχαντράτ, τιμωρούσε την εκούσια ερωτική σχέση ανάμεσα στα μεγαλύτερα αγόρια με αλλόκοτους σωματικούς ακρωτηριασμούς – αφτιά κομμένα σε κρόσσια, δάχτυλα σημαδεμένα από πυρωμένα σιδερένια δαχτυλίδια. Ταυτόχρονα, όμως, ενθάρρυνε τα μεγαλύτερα αγόρια να βιάζουν τα ενδεκάχρονα και τα δωδεκάχρονα, θεωρώντας το μια ανδροπρεπή συμπεριφορά. Κανείς από μας δεν γλίτωσε. Ιδιαίτερα τρέμαμε τέσσερις νεαρούς, δεκαεπτά ή δεκαοκτώ χρόνων, όταν έφθασα στο κάστρο, που αποκαλούσαν τους εαυτούς τους Άνδρες των Αρχόντων. Κάθε λίγα βράδια έκαναν επιδρομή στον κοιτώνα των Νεοφερμένων, και επέλεγαν ένα θύμα το οποίο βίαζαν ομαδικά. Οι κολεγιακοί μάς προστάτευαν όσο καλύτερα μπορούσαν, διατάζοντάς μας να έρθουμε στα κρεβάτια τους, όπου εμείς κλαίγαμε και διαμαρτυρόμασταν δυνατά, ενώ εκείνοι προσποιούνταν ότι μας κακοποιούσαν, γελώντας και σαρκάζοντας. Αργότερα, μέσα στο σκοτάδι και τη σιωπή, μας παρηγορούσαν με γλυκά και, μερικές φορές,

όταν πια είχαμε μεγαλώσει κάπως, με εκούσιο έρωτα, ευγενικό και υπέροχο μέσα στη μυστικότητα του.

Στο Κάστρο δεν υπήρχε προσωπικός χώρος. Το έχω πει στις γυναίκες που μου ζήτησαν να τους περιγράψω τη ζωή εκεί, και πίστεψαν πως με καταλάβαιναν. «Μα και σε έναν οίκο μητέρων όλες μοιράζονται τα πάντα μεταξύ τους», έλεγαν. «Η καθημέρα μπαινοβγαίνει στα δωμάτια όλη την ώρα. Ποτέ δεν είσαι πραγματικά μόνη σου αν δεν ζεις σε διαμέρισμα εργένισσας». Δεν μπορούσα να τους εξηγήσω πόσο διαφορετική ήταν η χαλαρή και ζεστή κοινή ζωή σε έναν οίκο μητέρων από τη σκληρή ζωή στους αυστηρούς και εσκεμμένα δημόσιους λαμπερά φωτισμένους κοιτώνες του Κάστρου με τα σαράντα κρεβάτια. Τίποτε στο Ρακέντρ δεν ήταν προσωπικό: μονάχα μυστικό και σιωπηλό. Τρώγαμε τα ίδια μας τα δάκρυα.

Μεγάλωσα. Ένωθα κάποια υπερηφάνεια γι' αυτό, μαζί με μια βαθιά ευγνωμοσύνη για τα αγόρια και τους άνδρες που με είχαν βοηθήσει να τα καταφέρω. Δεν είχα αυτοκτονήσει, όπως είχαν κάνει αρκετά αγόρια στη διάρκεια αυτών των χρόνων, αλλά ούτε και είχα νεκρώσει το μυαλό και την ψυχή μου όπως έκαναν μερικοί για να κρατήσουν το σώμα τους ζωντανό. Χάρη στη μητρική φροντίδα των κολεγιακών –την αντίσταση, όπως αρχίσαμε να την ονομάζουμε– μεγάλωσα.

Γιατί είπα μητρική και όχι πατρική; Επειδή δεν υπήρχαν πατέρες στον κόσμο μου. Υπήρχαν μονάχα γεννήτορες. Δεν ήξερα τις λέξεις *πατέρας* ή *πατρικός*. Θεωρούσα τον Ραγκάζ και τον Κοχαντράτ μητέρες μου, όπως τους θεωρώ ακόμη.

Ο Φασό αποτρελάθηκε καθώς τα χρόνια περνούσαν, και η πίεση που ασκούσε πάνω στο Κάστρο έγινε αφόρητη. Τώρα πια κυβερνούσαν οι Άνδρες των Αρχόντων. Ήταν τυχεροί που είχαμε ακόμη μια ισχυρή ομάδα, το καμάρι του

Φασό, που μας κρατούσε στην Πρώτη Κατηγορία, όπως επίσης και δυο Πρώτους Γεννήτορες που είχαν σταθερή ζήτηση στους γαμιστρώνες της κομόπολης. Οποιαδήποτε διαμαρτυρία προσπαθούσε να καταθέσει η αντίσταση στο Δημοτικό Συμβούλιο θα τύχαινε απόρριψης ως τυπική ανδρική γκρίνια ή θα αποδιδόταν στην κακή επιρροή των εξωπλανητικών. Από έξω, το Κάστρο Ρακέντρ φαινόταν μια χαρά. Κοιτάζτε τη σπουδαία ομάδα μας! Κοιτάζτε τους επίλεκτους επιβήτορές μας! Οι γυναίκες δεν κοιτούσαν παραπέρα.

Πώς ήταν δυνατόν να μας εγκαταλείψουν; – ήταν η κραυγή που θα έπρεπε να είχε βγάλει κάθε Σέγκριο αγόρι μέσα από την καρδιά του. Πώς μπόρεσε να με παρατήσει εδώ μέσα; Δεν ήξερε πώς είναι η ζωή εδώ; Κι αν δεν ήξερε, γιατί δεν το ήξερε; Μήπως δεν ήθελε να μάθει;

«Ασφαλώς όχι», μου είπε ο Ραγκάζ όταν πήγα να τον βρω μέσα σε παθιασμένη αγανάκτηση επειδή το Δημοτικό Συμβούλιο είχε αρνηθεί το αίτημά μας να ακουστούμε. «Ασφαλώς και δεν θέλουν να ξέρουν πώς ζούμε. Γιατί δεν έρχονται ποτέ στα κάστρα; Ναι, ασφαλώς τις κρατάμε εμείς έξω, αλλά νομίζεις πως θα μπορούσαμε να το κάνουμε αν εκείνες πραγματικά ήθελαν να μπουν; Αγόρι μου, συνωμοτούμε μαζί τους κι αυτές μαζί μας για να διατηρούμε το μεγάλο θεμέλιο της άγνοιας και του ψέματος πάνω στο οποίο στηρίζεται ο πολιτισμός μας».

«Οι ίδιες οι μάνες μας μας εγκαταλείπουν», απάντησα εγώ.

«Μας εγκαταλείπουν; Ποιος μας ταΐζει, μας ντύνει, μας σπιτώνει, μας πληρώνει; Εξαρτόμαστε απόλυτα από αυτές. Αν γίνουμε ποτέ ανεξάρτητοι, ίσως μπορέσουμε να ξαναχτίσουμε την κοινωνία πάνω σε ένα θεμέλιο αλήθειας».

Η ανεξαρτησία ήταν το όριο μέχρι το οποίο έφθανε το όραμά του. Ωστόσο, νομίζω πως το μυαλό του έψαχνε πιο

μακριά, προς κάτι που δεν μπορούσε να δει, το ασαφές και αναλλοίωτο όνειρο του κορμιού για αμοιβαιότητα.

Η προσπάθειά μας να ακουστούμε στο Συμβούλιο δεν είχε κανένα αποτέλεσμα πέρα από το εσωτερικό του Κάστρου. Ο Άρχοντας Φασό πίστεψε πως η εξουσία του απειλείται. Μέσα σε λίγες μέρες, οι Άνδρες των Αρχόντων και οι νεαροί παλικαράδες τους συνέλαβαν τον Ραγκάζ, κατηγορώντας τον για επαναλαμβανόμενες ομοφυλοφιλικές ενέργειες και συνωμοσία. Παραπέμφθηκε στον Άρχοντα του Κάστρου και καταδικάστηκε. Όλοι κλήθηκαν στο Στάδιο για να παρακολουθήσουν την τιμωρία του. Ήδη πενηντάρης και με πρόβλημα καρδιάς –ήταν δρομέας των αγώνων στα νιάτα του και η υπερβολική προπόνηση του είχε κοστίσει–, ο Ραγκάζ δέθηκε γυμνός πάνω σε έναν ξύλινο πάγκο και δάρθηκε με τον «Άρχοντα Μακρυνάρη», έναν βαρύ δερμάτινο σωλήνα παραγεμισμένο με μολυβένια βαρύδια. Ο Μπέρχεντ, ένας από τους Άνδρες των Αρχόντων, ο οποίος κρατούσε τον σωλήνα, τον χτύπησε επανειλημμένα στο κεφάλι, στα νεφρά και στα γεννητικά όργανα. Ο Ραγκάζ πέθανε μια-δυο ώρες αργότερα στο αναρρωτήριο.

Εκείνο το βράδυ, ξεκίνησε η Ανταρσία του Ρακέντρο. Ο Κοχαντράτ, μεγαλύτερος σε ηλικία από τον Ραγκάζ και τσακισμένος από τον χαμό του συντρόφου του, δεν μπορούσε ούτε να μας συγκρατήσει αλλά ούτε και να μας καθοδηγήσει. Η αντίληψη που είχε εκείνος για την αντίσταση ήταν πως θα έπρεπε να είναι μακροχρόνια και ειρηνική, καθώς πίστευε πως με τον καιρό οι Άνδρες των Αρχόντων θα καταστρέφονταν από μόνοι τους. Ακολουθούσαμε για καιρό αυτό το όραμα. Τώρα το εγκαταλείπαμε. Αφήσαμε κάτω την αλήθεια και πιάσαμε τα όπλα.

«Ανάλογα με το πώς παίζεις, είναι κι αυτά που κερδίζεις», είπε ο Κοχαντράτ.

Αλλά εμείς είχαμε βαρεθεί τα λόγια του. Δεν θα παίζα-

με πια το παιχνίδι της υπομονής. Θα νικούσαμε τώρα, μια και καλή.

Και το κάναμε. Νικήσαμε. Ο Άρχοντας Φασό, οι Άνδρες των Αρχόντων και οι παλικαράδες τους σφαγιαστήκαν πριν η αστυνομία προλάβει να φθάσει στην Πύλη.

Θυμάμαι όλες εκείνες τις σκληρές γυναίκες που τριγυρνούσαν ανάμεσά μας, κοιτάζοντας τα δωμάτια του Κάστρου που δεν είχαν δει ποτέ, τα ακρωτηριασμένα σώματα –ξεκοιλιασμένα, ευνουχισμένα, ακέφαλα–, τον Άνδρα των Αρχόντων Μπέρχεντ που ήταν καρφωμένος στο πάτωμα με τον «Μεγάλο Μακρυνάρη» χωμένο στο λαρύγγι του – κι όλους εμάς, τους επαναστάτες, τους νικητές, με τα ματωμένα χέρια μας και τα περήφανα πρόσωπα. Βάλαμε τον Κοχαντράτ μπροστά, ως ηγέτη και εκπρόσωπό μας.

Εκείνος παρέμεινε σιωπηλός, τρώγοντας τα δάκρυά του.

Οι γυναίκες κόλλησαν η μια κοντά στην άλλη, σφίγγοντας τα όπλα τους και κοιτάζοντας με γουρλωμένα μάτια γύρω τους. Είχαν σοκαριστεί, και πίστευαν πως είχαμε όλοι μας παρανοήσει. Η απόλυτη σύγχυσή τους έσπρωξε τελικά έναν από εμάς να μιλήσει – έναν νεαρό, τον Ταρσκ, ο οποίος φορούσε το σιδερένιο δαχτυλίδι που του είχαν περάσει στο δάχτυλο όσο ακόμη ήταν πυρωμένο.

«Σκότωσαν τον Ραγκάζ», είπε. «Ήταν όλοι τους τρελοί. Κοιτάξτε», πρόσθεσε δείχνοντας το σακατεμένο χέρι του.

Η αξιωματικός της αστυνομίας έμεινε για λίγο σκεπτική και ύστερα είπε:

«Κανείς δεν θα φύγει από εδώ μέχρι να διαλευκανθεί το θέμα».

Ύστερα οδήγησε τις γυναίκες της έξω από το Κάστρο, κλειδώνοντας την Πύλη πίσω της και αφήνοντάς μας μόνους με τη νίκη μας.

Οι ανακρίσεις και η δίκη της Ανταρσίας του Ρακέντρο

μεταδόθηκαν σε όλο τον πλανήτη, και το γεγονός μελετάται και συζητιέται από τότε. Εγώ προσωπικά έπαιξα ρόλο στον φόνο του Άνδρα των Αρχόντων Τατίντι. Τρεις από εμάς τον στριμώξαμε στο γυμναστήριο και τον ξυλοκοπήσαμε μέχρι θανάτου με ρόπαλα εξάσκησης.

Ανάλογα με το πώς είχαμε παίξει ήταν κι αυτά που είχαμε κερδίσει.

Δεν τιμωρηθήκαμε. Άνδρες στάλθηκαν από διάφορα άλλα κάστρα να δημιουργήσουν μια κυβέρνηση στο Κάστρο Ρακέντρο. Γνώριζαν αρκετά για τη συμπεριφορά του Φασό ώστε να καταλάβουν τι είχε προκαλέσει τη στάση, αλλά η περιφρόνηση ακόμη και των πιο φιλελεύθερων προς εμάς ήταν απόλυτη. Δεν μας συμπεριφέρονταν σαν να ήμασταν άνδρες, αλλά σαν να ήμασταν παράλογα, ανεύθυνα πλάσματα, ανήμερα γελάδια. Κάθε φορά που τους μιλούσαμε, εκείνοι δεν απαντούσαν.

Δεν ξέρω πόσο καιρό θα μπορούσαμε να αντέξουμε εκείνη την παγερή διακυβέρνηση της ντροπής. Μόλις δυο μήνες μετά την ανταρσία μας, το Παγκόσμιο Συμβούλιο έθεσε σε εφαρμογή τον Νόμο της Ανοιχτής Πύλης. Λέγαμε μεταξύ μας πως η νίκη αυτή οφειλόταν σ' εμάς, πως εμείς την είχαμε προκαλέσει. Κανείς μας δεν το πίστευε. Λέγαμε ο ένας στον άλλον πως ήμασταν ελεύθεροι. Για πρώτη φορά στην ιστορία, οποιοσδήποτε άνδρας ήθελε να φύγει από το Κάστρο του μπορούσε να βγει και να το εγκαταλείψει. Ήμασταν ελεύθεροι!

Τι θα απογίνονταν οι ελεύθεροι άνδρες έξω από την πύλη; Αυτό δεν το πολυσκεπτόταν κανείς.

Ήμουν ένας από εκείνους που βγήκαν από την πύλη τη μέρα που ο νόμος τέθηκε σε ισχύ. Ένδεκα άλλοι με ακολούθησαν μέχρι την πόλη.

Αρκετοί από εμάς, άνδρες που δεν ανήκαν στο Ρακέντρο, πήγαν στον ένα ή στον άλλον γαμιστρόνα, ελπίζο-

ντας πως θα τους αφήναν να μείνουν εκεί – δεν είχαν και πού αλλού να πάνε. Τα ξενοδοχεία και τα πανδοχεία ασφαλώς δεν δέχονταν άνδρες. Όσοι από εμάς είχαν ζήσει ως παιδιά στην πόλη, πήγαμε στους οίκους των μητέρων μας.

Πώς είναι να επιστρέφει κανείς από τους νεκρούς; Καθόλου εύκολο. Ούτε για εκείνον που επιστρέφει, ούτε για τους δικούς του. Το μέρος που κατείχε μέσα στον κόσμο έχει κλείσει, έχει πάψει να υφίσταται, έχει γεμίσει με συσσωρευμένη αλλαγή, συνήθεια, τις πράξεις και τις ανάγκες άλλων. Έχει αντικατασταθεί. Αν επιστρέψεις από τους νεκρούς είσαι ένα φάντασμα – κάποιος για τον οποίο δεν περισεύει χώρος.

Στην αρχή, ούτε εγώ ούτε η οικογένειά μου το καταλάβαμε. Επέστρεψα σ' αυτήν σε ηλικία είκοσι ενός ετών, με την ίδια εμπιστοσύνη που έτρεφα γι' αυτήν στα ένδεκα χρόνια μου, όταν την εγκατέλειψα. Εκείνες άνοιξαν την αγκαλιά τους στο παιδί τους. Μα το παιδί τους δεν υπήρχε πια. Ποιος ήμουν;

Για πολύ καιρό, για μήνες ολόκληρους, εμείς οι πρόσφυγες από το Κάστρο κρυβόμασταν στα σπίτια των μανάδων μας. Οι άνδρες από τις άλλες πόλεις είχαν όλοι επιστρέψει στις ιδιαίτερες πατρίδες τους, συνήθως ικετεύοντας κάποια αθλητική ομάδα που ταξίδευε για αγώνα να τους πάρει μαζί της. Στη Ρακέντρο απομείναμε επτά ή οκτώ, αλλά σπάνια βλεπόμασταν μεταξύ μας. Οι άνδρες δεν είχαν θέση στο δρόμο. Για εκατοντάδες χρόνια, αν κάποιος άνδρας εμφανιζόταν μόνος στον δρόμο συλλαμβανόταν αμέσως. Κάθε φορά που βγαίναμε, οι γυναίκες έτρεχαν μακριά μας, ή μας κατήγγελλαν, ή μας τριγύριζαν απειλώντας μας – «Γυρίστε πίσω στο Κάστρο όπου ανήκετε! Γυρίστε στον γαμιστρόνα όπου ανήκετε! Φύγετε από την πόλη μας!» Μας αποκαλούσαν κηφήνες, και η αλήθεια ήταν πως δεν είχαμε καμιά δουλειά, καμιά απολύτως λειτουργία μέσα στην κοινότητα. Οι

γαμιστρώνες δεν μας δέχονταν για να προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας, επειδή δεν είχαμε εγγύηση υγείας και καλής συμπεριφοράς από κάποιο κάστρο.

Αυτή ήταν η ελευθερία μας. Ήμασταν όλοι φαντάσματα, άχρηστοι, τρομαγμένοι και τρομακτικοί εισβολείς, σκιές στις γωνιές της ζωής. Παρακολουθούσαμε τη ζωή να εξελίσσεται γύρω μας –δουλειά, έρωτα, γέννηση και μεγάλωμα παιδιών, απόκτηση και ξόδεμα χρημάτων, δημιουργία, διακυβέρνηση, περιπέτεια– τον κόσμο των γυναικών, τον λαμπερό, μεστό, αληθινό κόσμο. Και δεν υπήρχε χώρος για μας. Το μόνο που είχαμε μάθει να κάνουμε στη ζωή μας ήταν να παίζουμε αγώνες και να καταστρέφουμε ο ένας τον άλλον.

Ξέρω καλά πως οι μανάδες και οι αδελφές μου έσπαγαν τα κεφάλια τους για να βρουν κάποιο μέρος και να με χρησιμοποιήσουν μέσα στο ζωντανό και φιλόπονο σπιτικό τους. Δυο γριές μαγειρίσσες έλεγχαν την κουζίνα μας από τότε που εγώ ήμουν ακόμη αγέννητος, κι έτσι η μαγειρική, η μοναδική πρακτική τέχνη που είχα μάθει στο Κάστρο, ήταν περιττή. Μου έβρισκαν κάποιες δουλειές να κάνω, αλλά ήταν όλες φτιαχτές, και το ήξεραν τόσο εκείνες όσο κι εγώ. Ήμουν απολύτως πρόθυμος να προσέχω τα μωρά, αλλά μια από τις γιαγιάδες υπεράσπιζε με πάθος αυτό το προνόμιο, και κάποιες από τις αδελφές μου ένιωθαν νευρικότητα στη σκέψη πως ένας άνδρας θα άγγιζε το μωρό τους. Η αδελφή μου η Παντό πρότεινε την πιθανότητα μιας μαθητείας στο εργοστάσιο κεραμοποιίας, κι εγώ δέχθηκα με ενθουσιασμό, όμως οι διευθύντριες του Κεραμοποιείου, μετά από πολλές συζητήσεις, αρνήθηκαν να δεχθούν άνδρες ως εργάτες. Έλεγαν πως οι ορμόνες τους θα τους έκαναν αναξιόπιστους, οι γυναίκες εργάτριες θα ένιωθαν άβολα, και τα παρόμοια.

Τα ολογραφικά νέα ήταν γεμάτα από τέτοιες προτά-

σεις και συζητήσεις, ασφαλώς, καθώς και ομιλίες γύρω από τις απρόβλεπτες συνέπειες του Νόμου της Ανοιχτής Πύλης, της πρέπουσας θέσης των ανδρών, των ανδρικών ικανοτήτων και περιορισμών, του φύλου ως πεπρωμένου. Οι αντιδράσεις εναντίον της πολιτικής της Ανοιχτής Πύλης ήταν έντονες, και μου φαινόταν πως κάθε φορά που άνοιγα την ολογραφική συσκευή κάποια γυναίκα μιλούσε σκυθρωπά για την έμφυτη βία και την ανευθυνότητα των αρσενικών, τη βιολογική αδυναμία τους να συμμετάσχουν σε κοινωνικές και πολιτικές αποφάσεις. Συχνά παρουσιάζονταν και άνδρες που έλεγαν τα ίδια ακριβώς πράγματα. Η αντίθεση στον καινούργιο νόμο είχε τη ζωηρή υποστήριξη όλων των συντηρητικών μέσα στα κάστρα, οι οποίοι ζητούσαν με εύγλωττο τρόπο οι πύλες να κλείσουν ξανά και οι άνδρες να επιστρέψουν στην πρέπουσα θέση τους, αναζητώντας την πραγματική, αρσενική δόξα των αγώνων και των γαμιστρώνων.

Η δόξα δεν με δελέαζε μετά από τόσα χρόνια στο Κάστρο Ρακέντρο. Ο ίδιος ο κόσμος σήμαινε για μένα εξευτελισμό. Μισούσα τα παιχνίδια και τους διαγωνισμούς, προκαλώντας την απορία των περισσότερων μελών της οικογενείας μου που αγαπούσαν να βλέπουν τους Κύριους Αγώνες και την πάλη, και που διαμαρτύρονταν μόνο επειδή το επίπεδο των περισσότερων ομάδων είχε πέσει από τότε που είχαν ανοίξει οι πύλες. Κατηγορούσα επίσης τους γαμιστρώνες, όπου, όπως έλεγα, χρησιμοποιούσαν τους άνδρες σαν γελάδια, σαν ταύρους αναπαραγωγής και όχι ως ανθρώπινα πλάσματα. Δεν θα ξαναπήγαινα ποτέ εκεί.

«Μα, καλό μου αγόρι», είπε τελικά η μητέρα μου, όταν είχαμε μείνει μόνοι κάποιο βράδυ. «Θα ζήσεις όλη τη ζωή σου στην αγαμία;»

«Ελπίζω όχι», της απάντησα εγώ.

«Τότε;»

«Θέλω να παντρευτώ».

Τα μάτια της γούρλωσαν. Έμεινε για λίγο σκεπτική και ύστερα τόλμησε να με ρωτήσει:

«Με άνδρα;»

«Όχι. Με γυναίκα. Θέλω έναν φυσιολογικό, κανονικό γάμο. Θέλω να έχω μια σύζυγο και να γίνω ο ίδιος σύζυγος».

Όσο και αν τη σοκάριζε η ιδέα, προσπάθησε να τη χωνέψει. Συλλογίστηκε συνοφρωμένη.

«Είναι απλό», άρχισα να της εξηγώ, επειδή για πολύ καιρό δεν είχα τίποτε άλλο να κάνω από το να σκέπτομαι. «Θα ζω μαζί της σαν οποιοδήποτε άλλο παντρεμένο ζευγάρι. Θα στήσουμε το δικό μας σπιτικό, θα είμαστε πιστοί ο ένας στον άλλον. Και αν αποκτήσει παιδί, εγώ θα είμαι η αγαπομητέρα του μαζί μ' εκείνη που θα είναι η φυσική. Δεν βλέπω τον λόγο να μην πιάσει μια τέτοια σχέση!»

«Δεν ξέρω...» είπε η μητέρα μου, ευγενική, σοφή, και λυπημένη που αναγκαζόταν να μου αρνηθεί κάτι. «Δεν ξέρω καμιά τέτοια γυναίκα. Και πρέπει πρώτα να βρεις μια γυναίκα, ξέρεις».

«Το ξέρω», ψιθύρισα σκυθρωπά.

«Είναι τόσο δύσκολο για σένα να γνωρίσεις κάποια», μου είπε. «Ίσως αν πήγαινες στον γαμιστρώνα...; Δεν βλέπω γιατί ο οίκος μας να μην μπορεί να εγγυηθεί για σένα το ίδιο όπως ένα κάστρο. Αν δοκιμάζαμε...;»

Όμως εγώ αρνήθηκα κατηγορηματικά. Μιας και δεν ήμουν κάποιος από τους κόλακες του Φασό, σπάνια μου επέτρεπαν να πάω στον γαμιστρώνα. Νεαρός, άπειρος και δίχως συστάσεις, γινόμουν αντικείμενο επιλογής μόνο από ηλικιωμένες γυναίκες που ήθελαν κάτι για να παίξουν. Η έμπειρη ικανότητά τους να με ερεθίζουν με άφηνη ταπεινωμένο και θυμωμένο. Με χάιδευαν στο κεφάλι και μου άφηναν φιλοδώρημα καθώς έφευγαν. Αυτός ο περιπλοκος, μηχανικός ερεθισμός, και η καταδεκτική ψυχρότητά τους με αηδίαζαν, ειδικά σε σχέση με την τρυφερότητα των εραστών-προστα-

τών μου μέσα στο Κάστρο. Κι όμως, οι γυναίκες με έλκνυαν σωματικά όσο κανένας άνδρας. Τα όμορφα κορμιά των αδελφών μου και των συζύγων τους, παντού γύρω μου τώρα πια, ντυμένα και γυμνά, αθώα και αισθησιακά, το υπέροχο βάρος, και η δύναμη και η απαλότητά τους, με κρατούσαν συνεχώς ερεθισμένο. Κάθε νύχτα αυνανιζόμουν, με τη φαντασίωση πως είχα κάποια αδελφή μου στην αγκαλιά μου. Ήταν ανυπόφορο. Ήμουν και πάλι ένα φάντασμα, μια μακίναςμένη, ανικανοποίητη λαχτάρα στο μέσο μιας ανέγγιχτης πραγματικότητας.

Άρχισα να σκέπτομαι πως τελικά θα γύριζα πίσω στο Κάστρο. Έπεσα σε βαθιά κατάθλιψη, μια αδράνεια, ένα παγερό σκοτάδι του νου.

Η οικογένειά μου, αγχωμένη, τρυφερή, πολυάσχολη, δεν είχε ιδέα τι να με κάνει. Νομίζω πως βαθιά μέσα τους, οι περισσότερες σκέπτονταν πως θα ήταν καλύτερα αν επέστρεφα στο Κάστρο.

Ένα απόγευμα, η αδελφή μου η Παντό, με την οποία είχα την πιο στενή επαφή σαν παιδί, ήρθε στο δωμάτιό μου – είχαν καθαρίσει μια σοφίτα για χάρη μου έτσι, ώστε διέθετα δωμάτιο, τουλάχιστον με την κυριολεκτική έννοια του όρου. Με βρήκε στη συνηθισμένη μου ληθαργική κατάσταση, ξαπλωμένο στο κρεβάτι δίχως να κάνω τίποτε. Μπήκε μέσα βιαστικά, με την αδιαφορία που δείχνουν οι γυναίκες στη διάθεση και στη γλώσσα του σώματος, κάθισε βαριά στην άκρη του κρεβατιού και είπε:

«Δεν μου λες, τι ξέρεις γι' αυτόν που έχει έρθει στα μέρη μας από την Οικουμένη;»

Σήκωσα αδιάφορα τους ώμους μου και έκλεισα τα μάτια μου. Τον τελευταίο καιρό είχα φαντασιώσεις βιασμού. Τη φοβόμουν.

Μίλησε για τον εξωπλανητικό που είχε έρθει στη Ρακέντρο για να μελετήσει, καθώς φαινόταν, την Ανταροσία.

«Θέλει να μιλήσει στα μέλη της αντίστασης», είπε. «Σε άνδρες σαν κι εμένα. Τους άνδρες που άνοιξαν την πύλη. Λέει πως δεν τον πλησιάζουν, λες και φοβούνται που έγιναν ήρωες».

«Ήρωες!» επανέλαβα.

Στη γλώσσα μου, η λέξη αυτή συναντιέται μόνο στο θηλυκό γένος. Αναφέρεται στις θρυλικές πρωταγωνίστριες των Επών.

«Αυτό είσα», είπε η Παντό, και η ένταση διαφάνηκε πάνω από την προσποιητή άνεσή της. «Ανέλαβες ευθύνες σε μια σπουδαία πράξη. Ίσως να έκανες κάτι κακό. Στην Ίδρυση της Έμο, η Σαμούμ έκανε κι αυτή κάτι κακό όταν άφησε τη Φαράντρ να σκοτωθεί. Όμως δεν παύει να είναι ήρωας. Ανέλαβε την ευθύνη. Το ίδιο έκανες κι εσύ. Πρέπει να πας να μιλήσεις σ' αυτόν τον Ξένο. Πες του όλα όσα συνέβησαν. Καμιά δεν ξέρει τι ακριβώς συνέβη μέσα στο Κάστρο. Μας χρωστάς την ιστορία».

Αυτή ήταν μια πολύ βαριά φράση για τον λαό μου. Η *ανείπωτη ιστορία γεννάει το ψέμα*, έλεγε η παροιμία. Όποιος είχε διαπράξει οποιαδήποτε αξιοσημείωτη πράξη κυριολεκτικά ήταν υπόλογος για αυτήν μπροστά στην κοινότητα.

«Και γιατί να την πω σε έναν Ξένο;» είπα, υπερασπιζόμενος την αδράνειά μου.

«Επειδή εκείνος θα σε ακούσει», μου απάντησε η αδελφή μου ξερά. «Εμείς είμαστε συνεχώς απασχολημένες».

Αυτή ήταν η βαθιά αλήθεια. Η Παντό είχε διακρίνει μια πόρτα για μένα και την είχε ανοίξει. Την πέρασα, έχοντας μέσα μου ίσα αρκετή δύναμη και λογική για να το κάνω.

Ο Ταξιδιώτης Νοέμ ήταν ένας σαραντάρης ο οποίος είχε γεννηθεί μερικούς αιώνες νωρίτερα στη Γη, είχε εκπαιδευτεί στον Χάιν, και είχε ταξιδέψει σε πολλά μέρη. Ήταν μικρόσωμος, με καστανοκίτρινο δέρμα και αεικίνητα μάτια, πολύ καλός συζητητής. Στην αρχή δεν μου φάνηκε κα-

θόλου για αρρενωπός. Πίστευα συνεχώς πως ήταν γυναίκα, επειδή συμπεριφερόταν όπως αυτές. Μπήκε αμέσως στο θέμα, χωρίς να χάσει χρόνο σε μια προσπάθεια να επιβεβαιώσει την αυθεντία του ή να δείξει ανωτερότητα, όπως δηλαδή οι άνδρες της κοινωνίας μου αισθάνονταν υποχρεωμένοι να κάνουν όταν συζητούσαν με έναν άλλον άνδρα. Είχα συνηθίσει σε άνδρες που ήταν επιφυλακτικοί, πλάγιοι και ανταγωνιστικοί. Ο Νοέμ, όπως μια γυναίκα, ήταν ευθύς και δεκτικός. Ήταν επίσης περισσότερο έξυπνος και ισχυρός από οποιοδήποτε άνδρα ή γυναίκα είχα γνωρίσει, ακόμη κι από τον Ραγκάζ. Η αυθεντία του ήταν στην πραγματικότητα τεράστια, αλλά δεν κρυβόταν ποτέ πίσω από αυτήν. Καθόταν άνετα, και σε προσκαλούσε να καθίσεις μαζί του.

Ήμουν ο πρώτος από τους στασιαστές του Ρακέντο που παρουσιάστηκα για να του διηγηθώ την ιστορία μας. Με την άδειά μου, κατέγραψε τη συνομιλία μας έτσι, ώστε να κάνει την αναφορά του προς τους Σταθερούς πάνω στις συνθήκες της κοινωνίας μας, το «ζήτημα των Σένγκριων», όπως το αποκαλούσε. Χρειάστηκα λιγότερο από μια ώρα για να κάνω μια πρώτη περιγραφή της Ανταρσίας. Δεν γνώριζα τότε την ανεξάντλητη επιθυμία για γνώση, για την παραμικρή λεπτομέρεια, που χαρακτηρίζει τους Ταξιδιώτες της Οικουμένης. Ο Νοέμ μου έκανε ερωτήσεις κι εγώ του απαντούσα. Έκανε υποθέσεις και έβγαζε συμπεράσματα, κι εγώ τον διόρθωνα. Ζητούσε λεπτομέρειες, κι εγώ του τις πρόσφερα – μιλώντας για την Ανταρσία, για τα χρόνια πριν από αυτήν, για τους άνδρες του Κάστρου, για τις γυναίκες της Πόλης, για την οικογένειά μου, για τη ζωή μου – λίγο-λίγο, κομμάτι-κομμάτι, όλα αποσπασματικά και ανακατεμένα. Μιλούσα στον Νοέμ κάθε μέρα επί ένα μήνα. Έμαθα πως η ιστορία δεν είχε αρχή, και πως καμιά ιστορία δεν έχει τέλος. Πως μια ιστορία δεν είναι ποτέ

αληθινή, αλλά και πως το ψέμα είναι πράγματι παιδί της σιωπής.

Στο τέλος του μήνα είχα πια αρχίσει να αγαπώ και να εμπιστεύομαι τον Νοέμ, και ασφαλώς να εξαρτώμαι από αυτόν. Οι συνομιλίες μου μαζί του έγιναν ο λόγος της ύπαρξής μου. Προσπαθούσα να χωνέψω το γεγονός ότι δεν θα έμενε για πολύ ακόμη στη Ρακέντρο. Έπρεπε να μάθω να ζω δίχως αυτόν. Τι έπρεπε να κάνω; Υπήρχαν πράγματα που μπορούσαν να κάνουν οι άνδρες, τρόποι με τους οποίους μπορούσαν να ζήσουν, κι αυτό το αποδείκνυε με την ίδια του την ύπαρξη – πού όμως θα μπορούσα να τους βρω εγώ;

Εκείνος κατανοούσε πολύ καλά την κατάσταση μου, και δεν με άφηγε να αποσυρθώ στη ληθαργικότητα του φόβου, όπως είχα αρχίσει να κάνω ξανά. Δεν με άφηγε να σωπάσω. Μου έθετε απίθανα ερωτήματα.

«Τι θα γινόντουσαν, αν μπορούσες να γίνεις οτιδήποτε;» με ρώτησε, μια ερώτηση που τα παιδιά έκαναν το ένα στο άλλο.

Του απάντησα αμέσως, και παθιασμένα:

«Θα γινόμουν σύζυγος».

Τώρα πια ξέρω τι ήταν εκείνο το τρεμόπαιγμα που διέκρινε στο πρόσωπό του. Τα γρήγορα και ευγενικά του μάτια με κοίταξαν, τραβήχτηκαν μακριά, με ξανακοίταξαν.

«Θέλω να αποκτήσω δική μου οικογένεια», του εξήγησα. «Όχι να ζω στο σπίτι των μητέρων μου, όπου θα παραμένω πάντα παιδί. Θέλω σύζυγο, συζύγους – παιδιά. Θέλω να γίνω μητέρα. Θέλω ζωή και όχι αγώνες!»

«Δεν μπορείς να γεννήσεις παιδί», μου είπε ευγενικά.

«Όχι, αλλά μπορώ να γίνω μητέρα για ένα παιδί!»

«Εμείς έχουμε τη λέξη πατέρα», είπε. «Αλλά μου αρέσει καλύτερα ο δικός σου τρόπος... Πες μου, όμως, Άρνταρ, τι πιθανότητες έχεις να παντρευτείς – να γνωρίσεις μια γυ-

ναίκα πρόθυμη να παντρευτεί έναν άνδρα; Κάτι τέτοιο δεν έχει ξανασυμβεί στον κόσμο σου, σωστά;»

«Όφειλα να ομολογήσω πως, πράγματι, δεν είχα ακουστά κάτι τέτοιο.

«Νομίζω πως κάποια στιγμή σίγουρα θα συμβεί», μου είπε – οι βεβαιότητές του ήταν πάντα αβέβαιες. «Όμως το προσωπικό κόστος στις πρώτες προσπάθειες θα είναι μεγάλο. Προσωπικές σχέσεις που δημιουργούνται ενάντια στα έθιμα μιας κοινωνίας δέχονται τρομερή πίεση – έχουν την τάση να γίνονται αμυντικές, υπερβολικά έντονες, ταραχώδεις – δεν έχουν χώρο να αναπτυχθούν».

«Χώρο!» επανέλαβα και προσπάθησα να του περιγράψω το συναίσθημά μου, πως δεν είχα χώρο στον κόσμο, χώρο να αναπνεύσω.

Με κοίταξε, ξύνοντας τη μύτη του και γέλασε.

«Στον γαλαξία υπάρχει άφθονος χώρος, ξέρεις», μου είπε.

«Εννοείς... θα μπορούσα... Η Οικουμένη...»

Δεν ήξερα καν ποια ερώτηση ήθελα να του κάνω. Ο Νοέμ την ήξερε. Μου απάντησε με σοβαρότητα και λεπτομερείες. Η μόρφωσή μου ήταν μέχρι εκείνη τη στιγμή περιορισμένη, ακόμη και σε σχέση με τον πολιτισμό της φυλής μου. Θα έπρεπε να σπουδάσω σε ένα κολέγιο τουλάχιστον δυο-τρία χρόνια, ώστε να μπορέσω μετά να κάνω αίτηση για μια θέση σε κάποιο εξωπλανητικό ίδρυμα, όπως οι Οικουμενικές Σχολές του Χάιν. Ασφαλώς, συνέχιζε, το πού θα πήγαινα και τι είδους εκπαίδευση θα επέλεγα ήταν κάτι που θα εξαρτιόταν από τα ενδιαφέροντά μου, κι αυτά θα τα ανακάλυπτα στο κολέγιο, αφού ούτε η ανατροφή μου όσο ήμουν παιδί, ούτε η εκπαίδευσή μου στο Κάστρο δεν μου είχαν δώσει κάποια ιδέα για τα πράγματα που θα μπορούσαν να με ενδιαφέρουν. Οι επιλογές που μου προσφέρονταν ήταν μέχρι τότε εξαιρετικά περιορισμένες, και δεν απευθύ-

νονταν ούτε στις ανάγκες ενός φυσιολογικού ευφυούς ατόμου, αλλά ούτε και στις ανάγκες της κοινωνίας μου. Έτσι, ο Νόμος της Ανοιχτής Πύλης, αντί να μου χαρίσει την ελευθερία, με είχε αφήσει «χωρίς άλλο αέρα να αναπνεύσω πέρα από το κενό του Διαστήματος», όπως απάγγειλε ο Νοέμ, προφανώς από τον στίχο κάποιου άγνωστου ποιητή από έναν άλλον πλανήτη. Το κεφάλι μου γύριζε, κι ήταν γεμάτο αστέρια.

«Το Κολέγιο της Χάγκα είναι πολύ κοντά στη Ρακέντρο», είπε ο Νοέμ. «Δεν σκέφτηκες ποτέ να πας εκεί για να σπουδάσεις – έστω και μόνο για να ξεφύγεις από το απαισιο Κάστρο σου;»

Έγνεψα αρνητικά.

«Ο Άρχοντας Φασό κατέστρεφε πάντα τα έγγραφα των αιτήσεων που στέλνονταν στο γραφείο του. Αν κάποιος από εμάς τολμούσε να κάνει αίτηση...» του εξήγησα.

«Θα σας τιμωρούσε. Μάλλον με βασανιστήρια. Μάλιστα. Λοιπόν, από τα λίγα που ξέρω για τα κολέγιά σας, νομίζω πως η ζωή σου εκεί θα είναι καλύτερη από αυτήν που κάνεις εδώ, αν και όχι εντελώς ευχάριστη. Θα έχεις δουλειά να κάνεις κι ένα μέρος για να ζεις. Όμως θα σε κάνουν να αισθάνεσαι περιθωριακός, κατώτερος. Ακόμη και οι μορφωμένες και φωτισμένες γυναίκες δυσκολεύονται πολύ να αποδεχθούν τους άνδρες ως πνευματικά ισότιμους. Πίστεψέ με, το έχω ζήσει κι εγώ ο ίδιος! Και επειδή έχεις εκπαιδευτεί στο Κάστρο να ανταγωνίζεσαι, θα θέλεις να αριστεύεις σε όλα, και αυτό θα είναι δύσκολο ανάμεσα σε άτομα που, είτε θα θεωρούν πως είσαι ανίκανος να αριστεύσεις, είτε δεν δίνουν καμιά αξία στις έννοιες του συναγωνισμού και τις νίκης. Όμως σίγουρα εκεί θα βρεις τουλάχιστον χώρο να αναπνεύσεις.»

Ο Νοέμ με σύστησε στις γυναίκες που γνώριζε στο Κολέγιο Χάγκα, και έτσι εγγράφηκα υπό όρους. Η οικογένειά

μου δέχθηκε με μεγάλη χαρά να πληρώνει τα δίδακτρα. Ήμουν το πρώτο μέλος της που θα πήγαινε σε κολέγιο, και ήταν ειλικρινά περήφανες για μένα.

Όπως είχε προβλέψει ο Νοέμ, τα πράγματα δεν ήταν πάντα εύκολα, αλλά εκεί συνάντησα και άλλους άνδρες που ήταν φιλικοί απέναντί μου και δεν είχαν παγιδευτεί στην παράλυση και στην απομόνωση των οίκων των μητέρων. Καθώς αποκτούσα θάρρος, έπιασα φίλες και με γυναίκες σπουδάστριες, βρίσκοντας πολλές από αυτές ανοιχτόμυαλες και προσεγγίσιμες. Τον τρίτο χρόνο των σπουδών μου, μια από αυτές κι εγώ κατορθώσαμε, επιφυλακτικά και φοβισμένα, να ερωτευτούμε. Η σχέση δεν ήταν τέλεια, ούτε και κράτησε πολύ, αλλά αποτέλεσε μια μεγάλη απελευθέρωση και για τους δυο μας, απελευθέρωση από την πεποίθηση πως μια σχέση μεταξύ μας δεν μπορούσε παρά να είναι σεξουαλική, πως ένας ενήλικας άνδρας και μια γυναίκα δεν έχουν τίποτε άλλο να ενώσουν εκτός από τα γεννητικά τους όργανα. Η Εμάντρο σιχαινόταν τον επαγγελματισμό του γαμιστρώνα όσο κι εγώ, και οι ερωτικές μας επαφές ήταν πάντοτε ντροπαλές και σύντομες. Δεν συνέβαιναν τόσο για να κορέσουμε τη σαρκική επιθυμία μας, όσο σαν απόδειξη πως μπορούσαμε να εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλον. Το αληθινό μας πάθος ξεσπούσε όταν καθόμασταν και κουβεντιάσαμε, μιλώντας ο ένας στον άλλον για τη ζωή μας μέχρι τότε, για το τι σκεπτόμασταν για τους άνδρες, τις γυναίκες και τους εαυτούς μας, για το ποιοι ήταν οι επιπτώσεις μας και ποια τα όνειρά μας. Μιλούσαμε ακατάπαυστα, μέσα σε μια πνευματική επαφή που θα κρατάω μέσα στην καρδιά μου μέχρι να πεθάνω, δυο νεαρές ψυχές που ανακάλυπταν τα φτερά τους, και που πέταξαν μαζί, αν όχι για πολύ, σίγουρα όμως ψηλά. Η πρώτη πτήση ήταν κι η ψηλότερη.

Η Εμάντρο έχει πεθάνει εδώ και διακόσια χρόνια. Έμει-

νε στον Σέγκρι, παντρεύτηκε μια άλλη γυναίκα, απέκτησε δυο παιδιά, δίδαξε στη Χάγκα, και πέθανε εβδομήντα χρόνων. Εγώ πήγα στον Χάιν, στις Οικουμενικές Σχολές, και αργότερα στον Βερέλ και τον Γιέοβε, ως μέλος του επιτελείου των Ταξιδιωτών. Έγραψα αυτή τη σύντομη ανασκόπηση της ζωής μου ως μέρος της αίτησης που υποβάλλω για να επιστρέψω στον Σέγκρι ως Ταξιδιώτης της Οικουμένης. Θέλω πολύ να ζήσω ανάμεσα στον λαό μου και να μάθω ποιοι είναι, τώρα που ξέρω, τουλάχιστον με μια αβέβαιη βεβαιότητα, ποιος είμαι τελικά εγώ.

ΕΡΩΤΑΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΙΛΕΧΘΗΚΕ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

*Από τον Ιλεοκάντ ντ' Άρκε του Αγροκτήματος Ινανάν
του Χωριού Ταγκ στον Νοτιοδυτικό Υδροκρήτη του
Ποταμού Μπουντράν, στην Όκετς του Πλανήτη Ο*

ΤΟ ΣΕΕ, ΓΙΑ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ και σε οποιονδήποτε κόσμο, είναι μια περίπλοκη υπόθεση, αλλά κανείς δεν φαίνεται να κάνει τόσο μπλεγμένους γάμους όσο ο λαός μου. Σε μας, ασφαλώς, μοιάζει απλό, και τόσο φυσικό ώστε νιώθουμε ανόητοι όταν το περιγράφουμε, σαν να προσπαθούμε να περιγράψουμε πώς περπατάμε ή πώς αναπνέουμε. Ξέρετε, τώρα, σηκώνεις το ένα πόδι και το βάζεις μπροστά από το άλλο... αφήνεις τον αέρα να βγει από τα πνευμόνια σου και τα γεμίζεις ξανά... παντρεύεσαι έναν άνδρα και μια γυναίκα από την άλλη ημισεία.

«Τι είναι μια ημισεία;» με ρώτησε κάποτε ένας Γκεθένιος, και κατάλαβα πως θα ήταν ευκολότερο για μένα να φανταστώ πως δεν θα ξέρω τι φύλο θα έχω αύριο το πρωί, όπως ένας Γκεθένιος, από το να φανταστώ πως δεν ξέρω αν ανήκω στους Πρωινούς ή στους Εσπερινούς. Αυτός ο διαχωρισμός της ανθρωπότητας είναι τόσο απόλυτος και παγκόσμιος, ώστε δεν μπορώ να φανταστώ πώς θα ήταν η κοι-